

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

Fakulta elektrotechniky
a komunikačních technologií

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Brno, 2018

Bc. Adrián Bárdossy

VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V BRNĚ

BRNO UNIVERSITY OF TECHNOLOGY

FAKULTA ELEKTROTECHNIKY

A KOMUNIKAČNÍCH TECHNOLOGIÍ

FACULTY OF ELECTRICAL ENGINEERING AND COMMUNICATION

ÚSTAV TELEKOMUNIKACÍ

DEPARTMENT OF TELECOMMUNICATIONS

**MULTIPLATFORMNÍ APLIKACE PRO SPRÁVU SÍŤOVÝCH
PRVKŮ MIKROTIK**

MULTIPLATFORM APPLICATION FOR MIKROTIK NETWORK DEVICES MANAGEMENT

DIPLOMOVÁ PRÁCE

MASTER'S THESIS

AUTOR PRÁCE

AUTHOR

Bc. Adrián Bárdossy

VEDOUCÍ PRÁCE

SUPERVISOR

Ing. Ondřej Krajsa, Ph.D.

BRNO 2018

Diplomová práce

magisterský navazující studijní obor **Telekomunikační a informační technika**

Ústav telekomunikací

Student: Bc. Adrián Bárdossy

ID: 154674

Ročník: 2

Akademický rok: 2017/18

NÁZEV TÉMATU:

Multiplatformní aplikace pro správu síťových prvků Mikrotik

POKyny PRO VYPRACOVÁNÍ:

Vytvořte interaktivní aplikaci pro hromadnou správu sítě založené na aktivních prvcích Mikrotik. Aplikace bude využívat Mikrotik API-SSL, uživatelské rozhraní bude realizováno v jazyce Python a přenositelné mezi různými operačními systémy.

DOPORUČENÁ LITERATURA:

[1] BURGESS, Dennis. Learn RouterOS. [Lexington]: Dennis Burgess, 2009, 391 s. : il. ISBN 978-0-557-09271-0.

[2] ROMANO, Fabrizio, Dusty PHILLIPS a Rick van HATTEM. Python. Birmingham: Packt Publishing, 2016.

Termín zadání: 5.2.2018

Termín odevzdání: 21.5.2018

Vedoucí práce: Ing. Ondřej Krajsa, Ph.D.

Konzultant:

prof. Ing. Jiří Mišurec, CSc.
předseda oborové rady

UPOZORNĚNÍ:

Autor diplomové práce nesmí při vytváření diplomové práce porušit autorská práva třetích osob, zejména nesmí zasahovat nedovoleným způsobem do cizích autorských práv osobnostních a musí si být plně vědom následků porušení ustanovení § 11 a následujících autorského zákona č. 121/2000 Sb., včetně možných trestněprávních důsledků vyplývajících z ustanovení části druhé, hlavy VI. díl 4 Trestního zákoníku č. 40/2009 Sb.

ABSTRAKT

Diplomová práca obsahuje popis vývoju aplikácie na správu sieťových prvkov mikrotik. V úvodnej časti práce sa nachádza popis použitých knižníc, popis API.

V ďalšej časti práce sa nachádza naprogramovaná časť backendu aplikácie. Táto časť obsahuje popis jednotlivých zložiek projektu napísaného v programe pycharm. Každá zložka je popísaná jedným súborom a jedným UML diagramom spoločne s tabuľkou metód v triede.

V ďalšej časti práce je popis grafickej časti aplikácie, a jej príklad na jednej sekcii naprogramovaných tlačítok. Obsahuje tiež výstup v podobe obrázkov z aplikácie.

V poslednej časti práce je návod na nainštalovanie potrebných modulov na spustenie aplikácie a obsahuje tiež manuálne testovanie aplikácie.

KLÚČOVÉ SLOVÁ

Mikrotik, API, API-SSL, grafická aplikácia, linux aplikácia, konfigurácia siete, mactelnet, PyQT, python3, tikapy

ABSTRACT

Diploma thesis contains the description of the application developement for management of network entities based on mikrotik devices. In the intro, there is the description of used libraries, also description of API.

In the next part of thesis there is programmed part of application backend. This part contains description of individual directories of project, which was written in pycharm. Every directory is described by one file together with UML diagram and table of methods in specific class.

In the next part of thesis, there is the description of graphical part of the application and its example on one section of programmed buttons. It contains also output in form of pictures from the application.

In the last section, there is tutorial for modules instalation, which are needed to run the application and contains manual testing of application.

KEYWORDS

Mikrotik, API, API-SSL, graphical application, linux application, network configuration, mactelnet, PyQT, python3, tikapy

BÁRDOSSY, Adrián *Multiplatformní aplikace pro správu síťových prvků Mikrotik*: diplomová práca. Brno: Vysoké učení technické v Brně, Fakulta elektrotechniky a komunikačních technologií, Ústav telekomunikací, 2018. 89 s. Vedúci práce bol Ing. Ondřej Krajsa, Ph.D

PREHLÁSENIE

Prehlasujem, že som svoju diplomovou prácu na tému „Multiplatformní aplikace pro správu síťových prvků Mikrotik“ vypracoval(a) samostatne pod vedením vedúceho diplomovej práce, využitím odbornej literatúry a ďalších informačných zdrojov, ktoré sú všetky citované v práci a uvedené v zozname literatúry na konci práce.

Ako autor(ka) uvedenej diplomovej práce ďalej prehlasujem, že v súvislosti s vytvorením tejto diplomovej práce som neporušil(a) autorské práva tretích osôb, najmä som nezasiahol(-la) nedovoleným spôsobom do cudzích autorských práv osobnostných a/nebo majetkových a som si plne vedomý(-á) následkov porušenia ustanovenia § 11 a nasledujúcich autorského zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorskom, o právach súvisiacich s právom autorským a o zmeně niektorých zákonov (autorský zákon), vo znení neskorších predpisov, vrátane možných trestnoprávných dôsledkov vyplývajúcich z ustanovenia časti druhej, hlavy VI. diel 4 Trestného zákoníka č. 40/2009 Sb.

Brno

.....

podpis autora(-ky)

POĎAKOVANIE

Rád by som poďakoval vedúcemu bakalárskej práce pánovi Ing. Ondřejovi Krajsovi, Ph.D. za odborné vedenie, konzultácie, trpezlivosť a podnetné návrhy k práci.

Brno

.....

podpis autora(-ky)

POĎAKOVANIE

Výzkum popsaný v tejto diplomovej práci bol realizovaný v laboratóriách podporených projektom SIX; registračné číslo CZ.1.05/2.1.00/03.0072, operačný program Výzkum a vývoj pro inovace.

Brno

.....
podpis autora(-ky)

OBSAH

1	Úvod do diplomovej práce	13
2	Mikrotik a RouterOS (SwitchOS)	14
2.1	Mikrotik API	14
2.1.1	Požiadavky na použitie API	14
2.1.2	Porty	14
2.1.3	Základný port 8728	14
2.1.4	SSL port 8729	15
2.2	API slová	16
2.3	Príkazové slová API	16
2.4	Použitie atribútov v príkaze a filtrovanie	16
2.5	Špeciálne slová API	17
3	Pripojenie na Mikrotik	18
3.1	Možnosti pripojenia	18
3.2	Pripojenie pomocou winboxu	18
3.3	Pripojenie pomocou webfigu	19
3.4	Mactelnet	19
3.5	Pripojenie pomocou telnet a SSH	20
3.5.1	Pripojenie cet telnet	20
3.5.2	Pripojenie pomocou ssh	20
4	Programovací jazyk Python	22
4.1	Python 2	22
4.2	Python 3	22
4.3	Prostredia na programovanie v jazyku Python	23
4.4	Pycharm	23
5	Použité knižnice v diplomovej práci	25
5.1	OS.SYSTEM	25
5.2	Telnetlib	25
5.3	Pxssh a pxexpect	26
5.3.1	Inštalácia pexpect	27
5.4	TikApy	28
6	Konzolová časť aplikácie na správu mikrotikov	30
6.1	Popis naprogramovanej časti prihlasovania na mikrotik	30
6.1.1	Súbor centralControl	30

6.1.2	Súbor Constructors	32
6.1.3	Súbor dhcpClient	33
6.1.4	Súbor LoginManager	34
6.2	Rozbor hlavnej časti backendu	37
7	Hlavná časť backendu	39
7.1	Zložka bridge	39
7.1.1	Popis tried zložky	39
7.1.2	Vybraný analyzovaný súbor	40
7.2	Zložka capsman	41
7.2.1	Popis tried zložky	41
7.2.2	Vybraný analyzovaný súbor	42
7.3	Zložka Dude	43
7.3.1	Popis tried zložky	43
7.3.2	Analýza vybraného súboru	43
7.4	Zložka Interfaces	44
7.4.1	Popis tried zložky	44
7.4.2	Analýza vybraného súboru	45
7.5	Zložka IPv4	46
7.5.1	Popis tried zložky	46
7.5.2	Analýza vybraného súboru	49
7.6	Zložka IPv6	50
7.6.1	Popis tried zložky	50
7.6.2	Analýza vybraného súboru	51
7.7	Zložky KVM, log a makeSupportFile	52
7.7.1	Popis triedy zložky KVM	52
7.7.2	Popis triedy zložky log	52
7.7.3	Popis triedy makeSupportFile	53
7.8	Zložka Mesh	53
7.8.1	Popis tried zložky	53
7.8.2	Analýza vybraného súboru	54
7.9	Zložka MPLS	55
7.9.1	Popis tried zložky	55
7.9.2	Analýza vybraného súboru	56
7.10	Zložka PPP	57
7.10.1	Popis tried zložky	57
7.10.2	Analyzovaný súbor	59
7.11	Zložka Queues	59
7.11.1	Zoznam tried zložky	60

7.11.2	Analáza vybraného súboru	60
7.12	Zložka Radius	61
7.13	Zložka routing	63
7.13.1	Zoznam tried zložiek	63
7.13.2	Analýza vybraného súboru	64
7.14	Zložka switch	65
7.14.1	Zoznam tried zložky	65
7.14.2	Analýza vybraného súboru	65
7.15	Zložka System	66
7.15.1	Zoznam súborov zložky	66
7.15.2	Analýza vybraného súboru	66
7.16	Zložka tools	67
7.16.1	Zoznam súborov zložky	67
7.16.2	Analýza vybraného súboru	68
7.17	Zložka Wireless	69
7.17.1	Zoznam tried zložky	69
7.17.2	Analýza vybraného súboru	69
8	Grafická časť aplikácie (frontend)	71
8.1	QT4 disigner	71
8.2	PyQT 4	71
9	Grafická aplikácia	72
9.1	Hlavné prihlasovacie okno	72
9.1.1	Hlavné okno konfiguračnej aplikácie	73
9.2	Položky hlavného menu	73
9.2.1	Ukážka fungovania aplikácie cez menu Interface	74
9.3	Testovanie aplikácie	76
10	Návod na inštaláciu a spustenie	78
10.1	Inštalácia na operačom systéme linux	78
10.1.1	Inštalácia pip a pip3	78
10.1.2	Nainštalovanie knižnice tikapy	78
10.1.3	Nainštalovanie pexpect	79
10.1.4	Inštalácia mactelnet	79
10.1.5	Nainštalovanie setuptools	79
10.1.6	Inštalácia PyQT4	79
10.1.7	Inštalácia QT4 designer	79
10.1.8	Inštalácia paramiko	80
10.1.9	Spustenie aplikácie	80

10.2	Návod na inštaláciu na operačnom systéme Windows	80
10.2.1	Inštalácia Python 3.3	81
10.2.2	Inštalácia pip	81
10.2.3	Inštalácia modulov	81
10.2.4	Inštalácia PyQt4	82
10.2.5	Spustenie aplikácie	82
10.2.6	Možné problémy na windowse	82
11	Záver	83
	Literatúra	84
	Zoznam symbolov, veličín a skratiek	86
	Zoznam príloh	88
.1	Uložené git repozitáre	89
.2	Obsah priloženého DVD	89

ZOZNAM OBRÁZKOV

3.1	Winbox základné prihlasovacie rozhranie	18
3.2	Webfig základné prihlasovacie rozhranie	19
3.3	Výstup príkazu mactelnet	19
3.4	Prihlásenie na mikrotik pomocou príkazu SSH	21
4.1	Rozhranie IDE Pycharm Professional Edition	24
6.1	Zoznam základných konfiguračných súborov	30
6.2	Ukážka konštruktorov projektu	33
7.1	UML diagram vybraného súboru bridgeArp	40
7.2	UML diagram triedy configRates	42
7.3	UML diagram knižnice Devices	44
7.4	UML diagram greTunnelSet triedy	45
7.5	UML diagram triedy FirewallAddressist	50
7.6	UML diagram triedy FirewallMangle	51
7.7	UML diagram triedy KVM	52
7.8	UML diagram triedy log	53
7.9	UML diagram triedy makeSupport	53
7.10	UML diagram triedy MeshInterfaces	55
7.11	UML diagram triedy MplsLocalBindings	57
7.12	UML diagram triedy interfacePppoeGeneralSet	59
7.13	UML diagram triedy QueueTree	61
7.14	UML diagram triedy Radius	63
7.15	UML diagram súboru RipNetworks	64
7.16	UML digram triedy switchPorts	65
7.17	UML diagram triedy SystemMaintenance	67
7.18	UML diagram triedy Netwatch	68
7.19	UML diagram triedy securityProfileRadius	70
9.1	Prihlasovacie okno aplikácie	72
9.2	Zoznam výnimiek pri prihlásení na zariadenie	73
9.3	Hlavné okno aplikácie	73
9.4	Okno interfaces	75
9.5	Okno ethernet	75
9.6	Okno VLAN	75
9.7	Okno Interface list member	76
9.8	Okno interface list	76
10.1	Nastavenie systémovej premennej na windowse	81

ZOZNAM TABULIEK

7.1	Tabulka zoznamu metód triedy bridgeArp	40
7.2	Popis triedy configRates	43
7.3	Tabulka metód triedy Devices	44
7.4	Tabulka metód triedy greTunnelSet	46
7.5	Obsah triedy FirewallAdressist	49
7.6	Tabulka triedy FirewallMangle	51
7.7	Tabulka metód triedy KVM	52
7.8	Tabulka metód triedy log	52
7.9	Tabulka metód triedy makeSupport	53
7.10	Tabulka metód v triede MeshInterfaces	54
7.11	Tabulka zoznamu metód triedy MplsLocalBindings	56
7.12	Tabulka popisu metód triedy interfacePppoeGeneralSet	59
7.13	Tabulka zoznamu metód triedy QueueTree	60
7.14	Tabulka metód triedy Radius	62
7.15	Tabulka popisu metód triedy RipNetworks	64
7.16	Tabulka zoznamu metód triedy switchPort	65
7.17	Tabulka metód triedy SystemMaintenance	67
7.18	Tabulka metód súboru Netwatch	68
7.19	Tabulka metód triedy securityProfileRadius	70

1 ÚVOD DO DIPLOMOVEJ PRÁCE

Diplomová práca na tému "Multiplatformní aplikace pro správu síťových prvků Mikrotik" sa bude primárne zaoberať samostatným mikrotikom. Pomocou application programable interface (API) je cieľom vytvorenie jej konzolovej časti (backendu) a grafickej časti (frontendu). Tieto dve časti dajú celkovú aplikáciu dokopy ako celok. V prvej časti práce bude definovanie Mikrotik API a jeho možností, porovnanie podobnosti s operačným systémom unix. Ďalej budú popísané možnosti zabezpečenia API pomocou secure socket layer (SSL). Budú tu tiež spomenuté použité porty, a ďalšie možnosti.

V druhej časti práce bude popis API a spôsoboch softvérového riešenia aplikácie pre správu Mikrotikov. Bude spomenutý aj úvod do certifikátov a to konkrétne Single Sign-on metódy.

V ďalšej časti bude návrh riešenia softvérovej implementácie aplikácie. Bude obsahovať popis, princípy, diagramy, hlavne Unified modeling language (UML), popisy knižníc, jednotlivých tried a modulov. Každý modul bude popísaný svojou funkcionalitou, parametrami a výstupom s praktickými ukážkami.

V ďalšej časti bude použitá implementácia softvérového návrhu riešenia. Bude tu riešenie ako v konzolovej časti, jeho ukážky, test a výsledky.

V predposlednej časti práce bude ukážka grafického spracovania konzolovej časti aplikácie a ich prepojenia do jednej aplikácie, spoločne s ukážkami kódov, testu a výsledkov.

V poslednej časti sa bude nachádzať návod na inštaláciu softvéru a testovanie softvéru.

2 MIKROTIK A ROUTEROS (SWITCHOS)

V dnešných malých a stredne veľkých firmách sa na správu siete používajú prevažne routre a switche typu Mikrotik. Mikrotik je firma vyvíjajúca routre a switche, prístupové body a ďalšie sieťové prvky vyrábané v Litve.

Mikrotik zariadenia používajú operačný systém routerOS, prípadne switchOS. Rozdiel medzi nimi je na základe použitého zariadenia. Čo sa týka routrov, používa operačný systém routerOS, switch používa switchOS, v prípade prístupových bodov (AP) je to routerOS.

2.1 Mikrotik API

Za pomoci Mikrotik API môžeme programovať užívateľské programy a prostredia na riadenie a konfiguráciu Mikrotik zariadení. V dnešnej dobe existuje softvér na konfiguráciu mikrotik zariadení a to pod názvom **Winbox**. Winbox v dnešnej dobe existuje len na operačný systém Windows a Macintosh (MAC), a to len cez emuláciu windows aplikácií cez wine, podobne ako na linuxe. Bohužiaľ na operačný systém Linux winbox samostatne neexistuje a musí sa simulovať pomocou emulátoru Windows aplikácií za pomoci programu Wine. Toto spôsobuje komplikácie pri použití niektorých funkcií winboxu ale aj iných programov operačného systému Windows. Výstupom práce bude práve Graphical User Interface (GUI), v podstate upravený a zjednodušený winbox.

2.1.1 Požiadavky na použitie API

- Verzia routerOS verzie *3.0.X* a vyššie [2]

2.1.2 Porty

Základné porty na použitie Mikrotik API [2] sú:

- **API port:** 8728
- **Application programable interface Secure Socket Layer (API-SSL)**
port: 8729

2.1.3 Základný port 8728

Na základné pripojenie k API aplikácii na prvku Mikrotik musí byť povolený port 8728, ktorý tiež nájdeme v IP-> Services spoločne s API-SSL.

Na základné pripojenie nie je potreba žiadneho transport layer security (TLS) certifikátu. Stačí jednoducho napísať kód a skompilovať ho.

2.1.4 SSL port 8729

Pre použitie portu 8729 tiež známeho ako API-SSL portu je potreba zabezpečenej komunikácie pomocou SSL protokolu.

Primárne musí byť nastavený port, základný port 8729 v IP -> Services. Môžeme ale definovať aj užívateľsky definovaný port.

Možnosti nastavenia API-SSL:

- prístup bez certifikátu TLS
- prístup pomocou certifikátu TLS

Prístup pomocou certifikátu TLS

Pre použitie certifikátu TLS je potrebné vygenerovať certifikát TLS, a to na certifikačnej autorite alebo na ľubovoľnej linux stanici ideálne, ale tiež to dokážeme spraviť aj na Windows stanici či MAC. Spôsoby vygenerovania certifikátov:

- openssl
- easy-rsa
- Windows Server Certificate Services

Openssl

Openssl [5] je softvér na generovanie certifikátov pre komunikáciu v počítačovej sieti. Koreňovo sa používa na prístup na web skrz protokol Hyper Trasfer Transport Protocol Secure (HTTPS). Pre vygenerovanie certifikátov sa musí vygenerovať:

- certifikát **.crt*
- certifikačný požiadavok **.csr*
- kľúč k certifikátu **.key*

Easy-rsa

Softvér easy-rsa [3] sa používa na vytvorenie open-source certifikačnej autority a užívateľských certifikátov napr. pre potreby HTTPS spojenia.

Po nainštalovaní easy-rsa napr. na Ubuntu príkazom *sudo apt install easy-rsa* sa musí spraviť nasledovné:

- Nakopírovanie konfiguračných súborov do zložky autority
- Vytvorenie šablóny na vygenerovanie certifikačnej autority
- Vytvorenie užívateľských certifikátov

Active Directory Certificate Services

Windows riešenie [18] pre generovanie certifikačnej autority je inštalácia roly servera Active Directory Certificate Services.

Pre použitie certifikačnej autority na Windows servery je potreba:

- Inštalácia role serveru
- Nadefinovanie certifikačnej autority
- Generovanie certifikátov

2.2 API slová

API slová [2] sú základnou časťou API "vety". API "veta" predstavuje príkaz v použití príkazu napr. `/ip/address/print`, `/ip/address/add address="10.1.1.1/24"interface=ether1`. Parametre na slová:

- každé slovo má svoju zakódovanú dĺžku t.j.
 - 0 - 127 bitov zaberá 1 Byte
 - 128 - 1023 bitov zaberá 2 Byty
 - 1024 bitov - 2097 kib zaberá 3 Byty
 - viac ako 2098 kib zaberá 4 Byty
- jednotlivé slová súzaraďené do viet
- maximum bztov na slovo sú 4 Byty
- kontrolné byty sa nepoužívajú

2.3 Príkazové slová API

Slová Mikrotik API sa zaraďujú do API viet použitím API slov, na ktoré platia požiadavky, ktoré sú spomenuté v kapitole 2.2. Na použitie API viet je potreba začínať znakom `/`. Napr. miesto `ip address print` sa použije `/ip/address/print`.

Pre úplnosť API viet musí platiť [2]

- zakódovaná dĺžka slova
- slovo musí začínať znakom `/`
- musí byť použitá správna syntax

2.4 Použitie atribútov v príkaze a filtrovanie

V prípade konfigurácie mikrotik zariadení sa pre nastavenie jednotlivých prvkov používajú tzv. atribúty [2] napr. ip adresa, číslo pravidla, meno rozhrania, nastavenie virtuálnej lokálnej siete (VLAN).

Použitie atribútov má špeciálnu syntax pre konfiguráciu prípadne zmenu prvku na mikrotiku, prípadne pridanie a zmazanie prvku. Na použitie atribútov sa použije špeciálny znak `=`. Napr. `/ip/address/add =address=10.1.1.1/24 =interface=ether1`. Pre filtrovanie prvkov v rámci mikrotik API syntaxe sa používa špeciálny atribút

parameter so znakom `?`. Napr. `/ip/address/print =?type=ether1` vyfiltruje len rozhranie ether1.

2.5 Špeciálne slová API

Mikrotik API má možnosť tzv. špeciálnych slov [2]. Špeciálne slová sú slová, ktoré sú rezervované a nesmú sa použiť pre iné použitie ako napríklad meno premennej, metódy, triedy, a iné. Medzi špeciálne slová patria:

- prihlásenie sa na zariadenie `/login`
- ukončenie spojenia na zariadenie `/cancel`
- odhlásenie sa zo zariadenie `/logout`
- získanie všetkých parametrov `/getall`

3 PRIPOJENIE NA MIKROTIK

3.1 Možnosti pripojenia

Pripojenie na mikrotik je realizované pomocou niekoľkých typov softvéru:

- **Winbox** - základný softvér na konfiguráciu mikrotiku
- **Webfig** - konfigurácia mikrotiku pomocou webového rozhrania štandardne na portoch 80 a 443
- Riadenie mikrotiku pripojením na mac adresu - **mactelnet**
- Pripojenie pomocou protokolu **Secure shell (SSH)** - zabezpečené a šifrované spojenie
- Pripojenie pomocou protokolu **telnet** - nebezpečné v dnešnej dobe

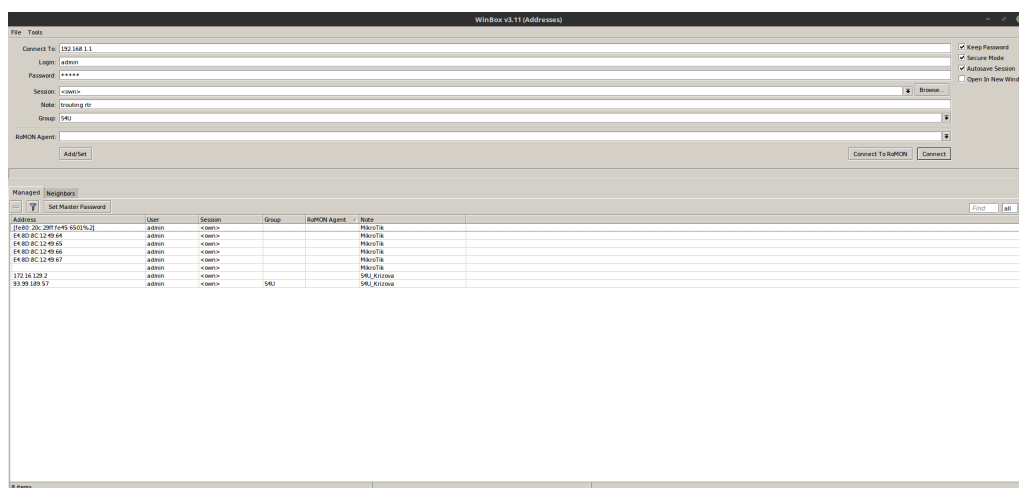
3.2 Pripojenie pomocou winboxu

Winbox[17] je nástroj na administráciu mikrotiku. Medzi jeho vlastnosti patrí:

- GUI nástroj (klikátko)
- rýchlosť
- spoľahlivosť

Winbox je prepis konzolovej aplikácie do grafickej. Obsahuje tiež nástroje ktoré sa v konzole nedajú odsimulovať napr. *graphs*, *torch*, *netmon*, *scheduler*,...

Niektoré funkcie nevieme meniť pomocou winboxu napr. Media Access Control adresu (MAC) adresu rozhrania.

Obr. 3.1: Winbox základné prihlasovacie rozhranie

Režim winboxu:

- jednoduchý režim - obsahuje na pripojenie len užívateľské meno, heslo a adresu mikrotiku
- pokročilý režim - možnosť pridania skupiny mikrotikov, popisky a názov spojenia

3.3 Pripojenie pomocou webfigu

Webfig[14] je webová aplikácia RouterOS a umožňuje konfiguráciu, minitoring a údržbu prvkov RouterOS. Medzi hlavné tasky webfigu patrí:

- konfigurácia mikrotiku
- mnoring mikrotiku
- riešenie problémov na mikrotiku za pomoci webového rozhrania

Obr. 3.2: Webfig základné prihlasovacie rozhranie

3.4 Mactelnet

Mactelnet[4] predstavuje aplikačný protokol riadený na druhej vsrte referenčného modelu. Tiež predtavuje kombináciu winboxu a telnetu v jednom protokole. Riadi prístup na napr. nový mikrotik, ktorý ešte neobsahuje žiadnu konfiguráciu. Pracuje absolútne rovnakým spôsobom ako telnet. Je možné sa pripojiť len na fyzicky pripojený mikrotik pomocou mactelnet, vzdialený prístup pomocou mactelnet nie je možný.

```
adrian@adrian-Lenovo-Z50-75 ~/Desktop/diplomka2016/bakalaris $ mactelnet -l
Searching for MikroTik routers... Abort with CTRL+C.

IP           MAC-Address  Identity (platform version hardware) uptime
192.168.1.1   64:d1:54:53:59:72 MikroTik (MikroTik 6.41.2 (stable) RB750r2) up 10 days 23 hours GMB8-QCUB ether2
```

Obr. 3.3: Výstup príkazu mactelnet

Po pripojení na mikrotik pomocou mactelnet sa nastaví základná konektivita a pripájame sa potom na základe Internet Protocol (IP) adresy.

3.5 Pripojenie pomocou telnet a SSH

Ďalšou možnosťou pripojenia na mikrotik je prihlásenie sa pomocou telnetu[13] prípadne SSH[11] na konzolu mikrotiku. Napríklad na nastavenie fronty, firewallu,

3.5.1 Pripojenie cet telnet

Telnet predstavuje protokol, ktorý umožňuje pripojenie na vzdialené servery. Jeho štandardným portom je port 23.

Na povolenie pripojenia pomocou telnetu je potrebné povoliť službu telnet na mikrotiku v *IP -> Services*. Pre bezpečnostné účely by sa telnet nemal používať, je terčom útokov, kde pomocou metasploitu je možné veľmi jednoducho prelomiť telnet, nakoľko je nešifrovaný. Pokiaľ chceme povoliť telnet na pripojenie na mikrotik, by sa mal minimálne zmeniť štandardný port z 23 na užívateľsky definovaný port. Príklad príkazu na pripojenie na zariadenie pomocou telnetu: *telnet <IP adresa> <port>*

3.5.2 Pripojenie pomocou ssh

SSH predstavuje protokol, ktorý umožňuje vzdialené pripojenie pomocou tohoto protokolu. Používa štandardný port 22. Tak isto ako u telnetu, pre SSH platí to isté, je potrebné ho povoliť v *IP -> Services*. SSH na rozdiel od telnetu je ale šifrovaný a zabezpečený protokol. SSH predstavuje bezpečnú verziu telnetu. Je možné si zabezpečiť SSH prístup na bezpečnejší, a to tak, že sa budú porovnávať verejný a súkromný kľúč certifikátu Temporal Key Integrity Protocol (TKIP). Vstupom pripojenia SSH na mikrotik je na obrázku 3.4.

```

adrian@adrian-Lenovo-Z50-75 ~/Desktop/diplomka2016/bakalaris $ ssh admin@192.168.1.1
The authenticity of host '192.168.1.1 (192.168.1.1)' can't be established.
RSA key fingerprint is SHA256:SRyPppD9fkv88z2HmUqZocZ4UNreKZtehIpxusH0rFg.
Are you sure you want to continue connecting (yes/no)? yes
Warning: Permanently added '192.168.1.1' (RSA) to the list of known hosts.
admin@192.168.1.1's password:

      MMM      MMM      KKK      TTTTTTTTTT      KKK
      MMMM     MMMM     KKK      TTTTTTTTTT      KKK
      MMM MMMM  MMM  III  KKK KKK  RRRRRR  000000  TTT  III  KKK  KKK
      MMM MM   MMM  III  KKKKK  RRR  RRR  000  000  TTT  III  KKKKK
      MMM      MMM  III  KKK KKK  RRRRRR  000  000  TTT  III  KKK KKK
      MMM      MMM  III  KKK KKK  RRR  RRR  000000  TTT  III  KKK KKK

MikroTik RouterOS 6.41.2 (c) 1999-2018      http://www.mikrotik.com/

[?]          Gives the list of available commands
command [?]  Gives help on the command and list of arguments

[Tab]        Completes the command/word. If the input is ambiguous,
              a second [Tab] gives possible options

/            Move up to base level
^            Move up one level
/command     Use command at the base level

[admin@MikroTik] > █

```

Obr. 3.4: Prihlásenie na mikrotik pomocou príkazu SSH

4 PROGRAMOVACÍ JAZYK PYTHON

Python je interpretovaný, interaktívny, objektovo-orientovaný a vysoko-úrovňový programovací jazyk [1]. Jazyk Python bol vytvorený pánom Guido van Rossum v Wiskundskom centre informatiky v 80-tych rokoch.

Medzi jeho vlastnosti patrí:

- dynamické typovanie
- konzolové aplikácie
- objektové aplikácie
- všetko v pythone je objekt
- jednoduchá syntax
- biele znaky sú súčasťou jazyka
- dynamické typy premenných
- široká škála knižníc
- dokumentácia na vysokej úrovni
- používaný na webové aplikácie, strojové učenie, teórie zložitosti,...

Verzie jazyku Python:

- Python verzia 2
- Python verzia 3

4.1 Python 2

Vlastnosti jazyku Python 2[10]

- Automatická spáva pamäti (garbage collector)
- Podporuje viac vstupných paradigiem
- Volanie niektorých príkazov je odlišné od Python 3
- Referenčný interpret sa nazýva CPython a spravuje ho organizácia Python Software Foundation
- Súčasne sa používa Python vo verzii 2.7.2

4.2 Python 3

Vlastnosti jazyku Python 3[12]

- V niektorých častiach syntaxe v porovnaní s jazykom Python 2 je trochu odlišná (napr. príkaz print,...)
- Od verzie 3.6 má premenná typu slovník interné zachovávané poradie vkladá-
ných prvkov
- Pridanie anotácií cez metatriedy

- Deklarácia nelokálnej premennej vonku z funkcie
- Slová typu True, False a None sú rezervované slová
- Mnoho vlastností ma rovnakých ako Python 2
- Miesto <> sa vo verzii 3 používa relačný operátor !=
- Od Júla 2018 by mala výjsť verzia Python 3.7 s ďalšími novinkami

4.3 Prostredia na programovanie v jazyku Python

Na realizovanie python programu je nutnosť mať nainštalovaný softvér na kompiláciu softvéru napísaného v jazyku Python. Na tieto účely slúži tzv. intergrated developement environroment (IDE). Existuje niekoľko ciet aj mimo IDE ako spustiť kód napísaný v jazyku python.

- Napísanie kódu napr. v textovom editore typu nano, vim, gedit ale aj windows riešenie ako napr. notepad, notepad++, pspad.
- Nainštalovaný python kompilátor
- Spustenie programu príkazom python <názov.py> prípadne python3 <názov.py>

4.4 Pycharm

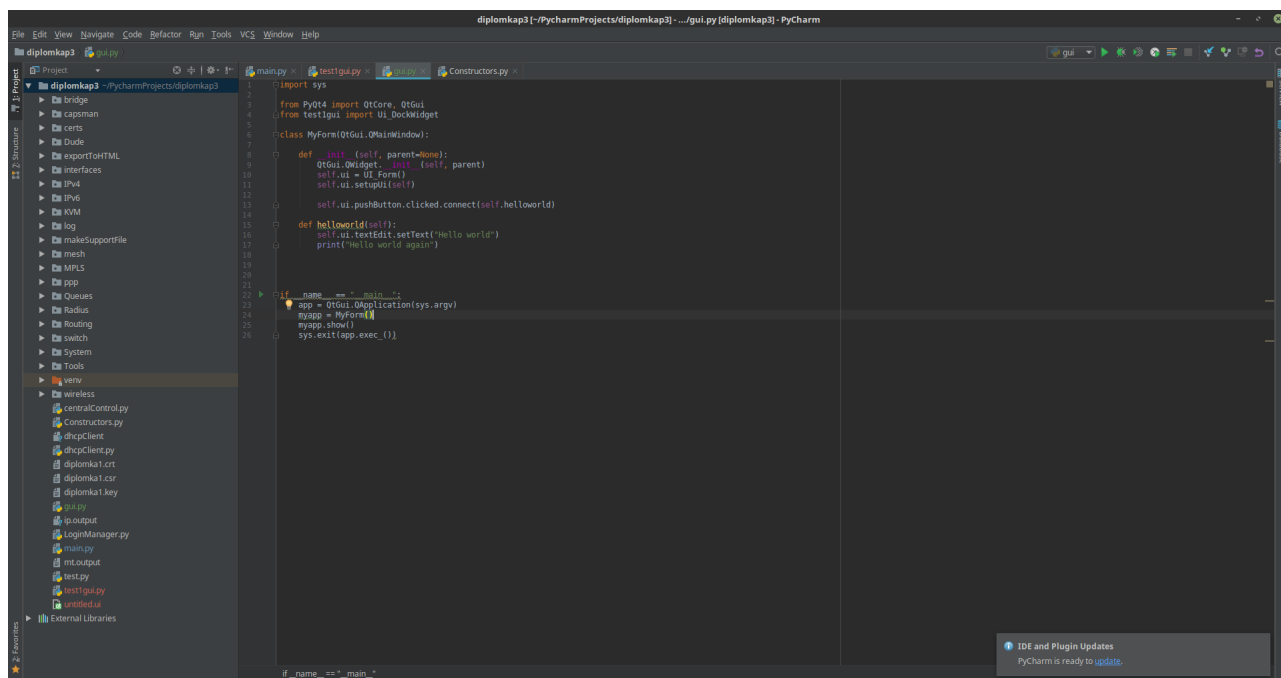
Pycharm predstavljuje IDE na pokročilé aplikácie napísané v jazyku Python. Existuje v dvoch verziách:

- Pycharm Community Edition - voľne dostupné, nelicencované, neobsahuje niektoré doplnky professional verzie
- Pycharm Professional Edition - licencované, voľne dostupné na 30 dní, licencované, plný prístup ku všetkým doplnkom

Na nainštalovanie pycharm ľubovoľnej verzie je potreba:

- Stiahnutie bin respektíve exe súboru inštalátoru
- Napojenie na pracovný adresár projektu
- Napojenie na tzv. environroment, to je použitie cesty k volaniu príkazu python respektíve python3
- Druhá varianta je stiahnutie jetbrains toolboxu a centrálne nainštalovanie aplikácie cez toolbox

Po spustení programu Pycharm sa vytvorí projekt, kde po jeho inicializácii nájdeme podobný výstup.

Obr. 4.1: Rozhranie IDE Pycharm Professional Edition

Jednou z najväčších výhod je generovanie UML diagramov z kódu.

5 POUŽITÉ KNIŽNICE V DIPLOMOVEJ PRÁCI

5.1 OS.SYSTEM

Modul operačný systém (OS) [6] je zahrnutý v rámci štandardných knižníc v jazyku python. Jeho hlavnou výhodou je použitie príkazov operačného systému na ktorom beží python. Najčastejšie sa volá príkazom *os.system('príkaz')*. Použitie modulu sa aplikuje v rámci diplomovej práce. Používa sa hlavne pri vyhľadávaní a pripájaní sa na mikrotiky pomocou protokolu *mactelnet*. Jeho výstup sa môže aplikovať na:

- Štandardný výstup do konzoly
- Výstup do osobitného súboru, ktorý sa potom ďalej spracuje

V rámci práce sa tento modul použil v rámci knižnice loginManager, kde v metódach pre mactelnet vyhľadáva mikrotiky za pomoci protokolu mactelnet a ukladá to do textového súboru *mt.output*.

Nie je potreba inštalácie modulu OS, pretože je zahrnutý v rámci štandardných knižníc jazyku python. V kóde vidíme ukážku metódy, ktorá vylistuje zoznam mikrotik zariadení za pomoci funkcie mactelnet a jej návratovou hodnotou je list zozname mikrotik zariadení.

```
def listMikrotikDevices(self):
    deviceList = []
    loadMacAddress = False
    os.system("mactelnet -l -t 20 2>&1 > mt.output")
    with open("mt.output", "r") as file:
        for line in file:
            if loadMacAddress:
                macAddress = line.split()[1]
                deviceList.append(macAddress)
            else:
                header = line.split()
                if len(header) > 1:
                    if "IP" in header[0] and "MAC-Address" in header[1]:
                        loadMacAddress = True
    return deviceList
```

Listing 5.1: Metóda na vyhľadanie MAC adries mikrotikov

5.2 Telnetlib

Telnetlib [15] obdobne ako OS knižnica je vstavaná knižnica programovacieho jazyku python. Knižnice *telnetlib* implementuje protokol telnet do pythonu, definovaného

referenčným modelom RFC 854. V rámci definície modulu telnetlib sa používa hlavičkový súbor *telnet.h* s odstráneným záhlavým obsahujúcim *TELOPT_*.

Modul telnetlib predstavuje jednoduchého telnet klienta pripájajúceho sa na telnet server. Na vytvorenie spojenia je potreba nasledujúcich krokov:

- Vytvorenie objektu telnetlib s parametrami *host*, čo predstavuje IP adresu telnet serveru, *port*, štandardne 23, nepovinným parametrom je *timeout*.
- Je nutné otvoriť spojenie metódou *open()*
- Ďalej metódami *readuntil()* a *write()* sa vyžaduje očakávaný výstup a odoslanie dát na server (príkazov)
- Potom sa ukončí spojenie metódou *close()*

Medzi najpoužívanjšie metódy v rámci diplomovej práce sú použité:

- *Telnet()*
- *readuntil()* - Očakávanie výstupu serveru
- *write()* - Zápis príkazov
- *sleep()* - Doba trvania odoslania príkazu v sekundách
- *close()* - Ukončenie spojenia

```
def loginTelnet(self, password, login="admin"):
    import telnetlib
    central = centralControl(login, password)
    server_list = central.listMikrotikDevices()
    print(server_list)
    for server in server_list:
        try:
            telnetcon = telnetlib.Telnet(host=server, port=23)
            telnetcon.read_until(b"Login: ")
            telnetcon.write(login.encode() + "\n")
            telnetcon.read_until(b"Password: ")
            telnetcon.write(password.encode() + "\n")
            time.sleep(10)
            telnetcon.close()
        except:
            print("Cannot connect to router via telnet")
```

Listing 5.2: Použitie knižnice telnetlib

5.3 Pxssh a pexpect

Moduly pexpect[7] a jeho submodul pxssh[9] sú knižnice, ktoré slúžia na vyžadovanie určitého výstupu zariadenia, na to slúži knižnica *pexpect* a na pripojenie sa na server z pythonu pomocou protokolu SSH slúži knižnica *pxssh*

Pexpect je čistý python modul na kontrolu a riadenie aplikácií. Pozostáva z dvoch krokov:

- Vyžadovanie výstupu
- Odoslanie požadovaného výstupu

Pexpect môže byť použitý na interaktívne aplikácie, ktoré používajú protokoly SSH, File transfer protocol (FTP), telnet, atď. Pre implementáciu pexpect nie je potreba importovania knižníc z jazyka C na skompilovanie do jadra. Pracujú na všetkých platformách, a to v podobe štandardného vstupu a výstupu v príkazovom riadku operačného systému, či už serveru ale aj klienta. Pexpect je jednoduchý na implementáciu.

Pxssh predstavuje submodul modulu pexpect. Na zavolanie submodulu pxssh je nutné prednostne zavolať metódu *spawn()*. Po vytvorení spojenia metódou *spawn()* je nutné použiť metódy *login()*, *spawn()* a *logout()*.

5.3.1 Inštalácia pexpect

Pexpect je súčasťou sady nástrojov Pypi. Aktuálna verzia modulu pexpect je verzia 4.4. Požiadavky na softvér:

- Python vo verzii 2.7 alebo 3.3 a vyššie
- pre windows je potreba inštalácie modulu POSIX pre jeho funkčnosť

Na nainštalovanie pexpect [8] na linuxe, sa v príkazovom riadku zadá:

```
pip install pexpect
pip3 install pexpect
```

Listing 5.3: Inštalácia Pexpect

Pre inštaláciu na operačnom systéme Windows je potreba mať nainštalovaný program python prípadne python3 externe, spoločne s nastavením cesty k systémovej premennej, pretože nie je štandardne zahrnutý v balíčkoch operačného systému.

Modul pexpect zahŕňa modul pxssh a nie je potreba ho potom extra inštalovať.

Nižšie vidíme ukážku použitia kombinácie modulov pexpect a pxssh na pripojenie na mikrotik.

```

def loginSSH(self , server , login , password):
    from pexpect import pxssh , spawn , expect
    import getpass
    try:
        connect = pxssh.pxssh( )
        server = '172.16.49.2'
        login = 'admin'
        password = 'admin'
        port = 22
        connect.login( server , login , password )
        commands = pxssh.spawn( )
        time.sleep( 10 )
    except pxssh.ExceptionPxssh as e:
        print( "Error" )
        print( str( e ) )

```

Listing 5.4: Použitie pxssh na pripojenie na router cez protokol SSH

5.4 TikApy

Na správu mikrotik smerovačov je potreba implentovať do pythonu modul tikapy[16]. Modul tikapy funguje vo verzii pythonu 3 a vyššie. Podobne ako bolo spomenuté v kapitole 2.2, API pracuje na základe tzv. "slov". Slová predstavujú jednotlivé príkazy na mikrotiku. Tieto príkazy budú popísané v ďalších kapitolách diplomovej práce. Modul tikapy ako celkovo mikrotik API komunikuje nezabezpečené na porte 8728 a pomocou API-SSL na porte 8729. Na pripojenie sa na mikrotik pomocou modulu tikapy, ktorý má v sebe zahrnutých mnoho knižníc na komunikáciu s mikrotikom. Medzi najčastejšie patria:

- vytvorenie objektu TikapyClient prípadne TikapySSLClient
- *login()* - Prihlásenie sa na mikrotik pomocou API
- *talk()* - Odosielanie príkazov na mikrotik
- *close()* - Ukončenie spojenia

Na nainštalovanie tikapy do pythonu je potreba to nainštalovať nasledovne, v príkazovom riadku zadaním príkazu:

```

pip install tikapy
pip3 install tikapy

```

Listing 5.5: Inštalácia tikapy

V rámci vytvorenia objektu sú dve možnosti:

- Vytvorenie klienta a to buď SSL klienta prípadne štandardného klienta `TikapyClient(adresa,port)`, pre SSL klienta to je port 8729, pre štandardného klienta port 8728
- Vytvorenie metódy `login(užívateľ,heslo)`
- Odoslanie príkazu metódou `talk(['príkaz'])`

Nižšie vidíme príklad metódy spoločne s konštruktorom triedy na pridanie IP adresy s príkladom použitia API slov.

```
from tikapy import TikapyClient
from tikapy import TikapySslClient
class Addresses:
    def __init__(self, address, username, password):
        self.client = TikapySSLClient( address, 8729 )
        self.client.login( username, password)
    def addAddress(self, address, interface):
        """
        Method will add address
        :param address:
        :param interface:
        :return:
        """
        ipv4 = self.client.talk([' /ip/address/add',
                                '=address='+address, '=interface='+interface ])
        return ipv4
```

Listing 5.6: Príklad použitia tikapy

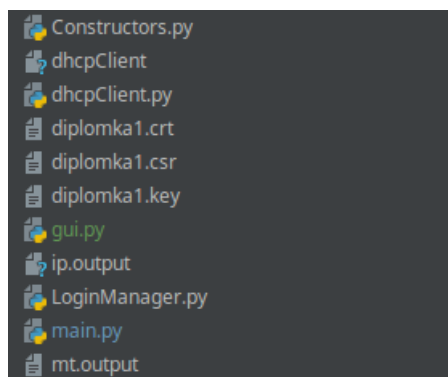
6 KONZOLOVÁ ČASŤ APLIKÁCIE NA SPRÁVU MIKROTIKOV

V tejto kapitole sa popisuje fungovanie naprogramovanej aplikácie. Celkovo je konzolová časť aplikácie napísaná za pomoci knižnice tikapy popísanej v kapitole 10.1.2. Kapitola bude rozdelená do niekoľkých častí:

- Časť 1: popis naprogramovanej časti pre vyhľadávanie mikrotikov, pripojenie sa na mikrotik cez python pomocou protokolov telnet, SSH, mactelnet a napojenie na metódy
- Časť 2: Popis infraštruktúry backendu - zložky, ich vysvetlenie, zoznam súborov na konfiguráciu mikrotku, vysvetlenie rozdelenia, vysvetlenie tried, metód daných tried a volanie funkcií
- časť 3 - pridanie tabuliek jednotlivých tried a ich metód v každej zložke, krátka sumarizácia, ich niektoré vybrané UML diagramy

6.1 Popis naprogramovanej časti prihlasovania na mikrotik

V tejto časti sa zobrazí rozbor časti prihlasovania na mikrotik a jeho základné funkcie. Toto je riadené v rámci projektu nazvaného *diplomka3* v ktorom je súbor *loginManager.py*. V rámci login managera tu nachádzame ďalšie súbory, ktoré sú zobrazené na obrázku 6.1.

Obr. 6.1: Zoznam základných konfiguračných súborov

6.1.1 Súbor centralControl

V súbore centralControl sa popisuje spôsob hromadnej obsluhy mikrotikov na základe protokolu mactelnet. Pozostáva z metód:

- *konštruktor* - Pozostáva z užívateľských mien a hesiel, heslá v premennej *credentials* sú uložené ako slovník v podobe IP adresa: heslo
- *listMikrotikDevices()* - metóda vráti zoznam MAC a IP adries nájdených mikrotikov, uloží ich do súboru, a finálny výstup predstavuje list MAC adries
- *addCredentials()* - metóda pridáva heslo k užívateľskému účtu do slovníku, štandardné užívateľské meno sa používa admin, ale tiež sa môže použiť aj iné užívateľské meno pri volaní metódy
- *loginSSH()* - metóda je použitá na hromadné prihlásenie pomocou protokolu SSH na mikrotiky, používa sa tu pritom knižnica *pexpect* a jej subknížnica *pxssh*, jej vstupné parametre sú IP adresa serveru, užívateľské meno a heslo

```
def __init__(self, login):
    self.username = login
    self.credentials = {
        "192.168.1.1": "admin",
        "192.168.2.1": ""
```

Listing 6.1: Deklarácia vstupných parametrov

```
def listMikrotikDevices(self):
    deviceList = []
    loadAddress = False
    os.system("mactelnet -l -t 20 2>&1 > mt.output")
    with open("mt.output", "r") as file:
        for line in file:
            if loadAddress:
                address = line.split()[0]
                deviceList.append(address)
            else:
                header = line.split()
                if len(header) > 1:
                    if "IP" in header[0]:
                        loadAddress = True
    return deviceList
```

Listing 6.2: Metóda zobrazenia mikrotikov


```

def addCredentials(self , login="admin"):
    server_list = self.listMikrotikDevices()
    print( server_list )
    for server in server_list:
        try:
            password = self.credentials[server]
        except KeyError:
            password = input( "Please enter the
            password for " + server + ":" )
            self.credentials[server] = password
    return server_list

```

Listing 6.3: Metóda pridania užívateľských mien a hesiel

```

def loginSSH(self , server , login , password):
from pexpect import pxssh , spawn , expect
import getpass
for server in self.credentials:
    try:
        connect = pxssh.pxssh( )
        server = self.credentials
        login = 'admin'
        password = self.credentials[server]
        port = 22
        connect.login( server , login , password )
        commands = pxssh.spawn( )
        time.sleep( 10 )
    except pxssh.ExceptionPxssh as e:
        print( "Error " )
        print( str( e ) )

```

Listing 6.4: Metóda hromadného prihlásenia pomocou protokolu SSH

6.1.2 Súbor Constructors

Súbor predstavuje zoznam konštruktorov pre konkrétne naprogramované API moduly pomocou knižnice tikapy. V úvode konštruktoru sú popísané importy jednotlivých modulov a submodulov pre konfiguráciu mikrotiku za pomoci API.

Následne je vytvorená trieda Mikrotik, ktorá zahŕňa všetky konštruktory spoločne s ich vstupnými parametrami, ktoré sú adresa, užívateľské meno a heslo.

```

from wireless import interfaceVirtualNstreamDualSlave, interfaceVirtualStation, interfaceVirtualStationBridge
from wireless import interfaceVirtualStationPseudobridge, interfaceVirtualStationPseudoBridgeClone, interfaceVirtualWds
from wireless import interfaceVirtualWds, interfaceVirtualWdsSlave
from interfaces import interfaces

class Mikrotik:
    def __init__(self, username, password, address):
        self.username = "admin"
        self.password = 'admin'
        self.login = LoginManager.LoginManager( username, password )
        self.address = "192.168.1.1"
        #self.interface = Interfaces.InterfaceManager( address, username, password )
        self.users = Users.Users( address, username, password )
        self.services = Services.Services( address, username, password )
        self.filesmanager = Files.Files( address, username, password )
        self.packages = PackageManager.PackageManager( address, username, password )
        self.system = SystemMaintenance.SystemMaintenance( address, username, password )
        self.clock = SystemClock.SystemClock( address, username, password )
        self.certs = Certificates.Certificates( address, username, password )
        self.host = Identity.Identity( address, username, password )
        self.update = AutoUpdate.AutoUpdate( address, username, password )
        self.console = Console.Console( address, username, password )
        self.health = Health.Health( address, username, password )
        self.history = History.History( address, username, password )
        self.LCD = LCD.LCD( address, username, password )
        self.led = LED.LED( address, username, password )

```

Obr. 6.2: Ukážka konštruktorov projektu

6.1.3 Súbor dhcpClient

V tomto súbore sa nachádza základná konfigurácia mikrotiku po pripojení naň. Obsahuje triedu `basicConfig`, ktorá pozostáva z dvoch metód.

V konštruktoze sa nastaví rozhranie, na ktorom sa má adresa nastaviť, IP adresa/subnet a MAC adresa na pripojenie na mikrotik pomocou protokolu mactelnet.

```

class basicCOnfig:
    def __init__(self, interface, mac, ip):
        self.interface = interface
        self.mac = mac
        self.ip = ip

```

Listing 6.5: Trieda `basicConfig`

Prvá metóda `dhcp()`, ktorej vstupné parametre sú užívateľské meno a heslo. Pozostáva z prihlásenia na mikrotik, a nastavenia Dynamic Host Client Protocol (DHCP) klienta na rozhraní, ktoré sa definuje pri volaní objektu v rámci konštruktoru.

```

def dhcp(self, username, password):
    child = pexpect.spawn('mactelnet '+self.mac)
    child.expect('Username:')
    child.sendline(username)
    child.expect('Password:')
    child.sendline(password)
    child.sendline('\r')
    try:
        child.expect('> ')
        child.sendline('ip dhcp-client add
interface='+self.interface+"\r")
        child.expect('> ')
        child.close()
    except:
        child.close()

```

Listing 6.6: Metóda dhcp

Druhá metóda *setAddress()*, ktorá bere ako vstupné parametre užívateľské meno a heslo nastaví statickú IP adresu na rozhraní definovanom v rámci konštruktoru.

```

def setAddress(self, username, password):
    child = pexpect.spawn('mactelnet '+
self.mac )
    child.expect('Username:')
    child.sendline(username)
    child.expect('Password:')
    child.sendline(password)
    child.sendline('\r')
    try:
        child.expect('> ')
        child.sendline('ip address add address='+self.ip
+"interface="+self.interface+"\r")
        child.expect('> ')
        child.close()
    except:
        child.close()

```

Listing 6.7: Metóda setAddress

6.1.4 Súbor LoginManager

Súbor LoginManager pozostáva z niekoľkých metód, tieto metódy majú podobnú štruktúru ako súbor centralConrol popisujúci v kapitole 6.1.1.

Ako prvá popísaná časť je konštruktor, ktorý prijíma vstupné parametre užívateľské meno a heslo.

```
def __init__(self , login ,password):
    self.username = login
    self.pwd = password
```

Listing 6.8: Konštruktor súboru

Druhá metóda je metóda *loginTelnet()*, v rámci tejto metódy sa rieši prihlásenie na mikrotik pomocou protokolu telnet za použitia knižnice telnetlib. Vo vstupe metódy sa definuje premenná *server_list*. Táto premenná je naplnená IP adresami mikrotikov v rámci súboru centralControl.

```
def loginTelnet(self , password , login="admin"):
    import telnetlib
    central = centralControl(login , password)
    server_list = central.listMikrotikDevices()
    print(server_list)
    for server in server_list:
        try:
            telnetcon = telnetlib.Telnet
            ( host=server , port=23 )
            telnetcon.read_until( b"Login: " )
            telnetcon.write( login.encode( )
                + "\n" )
            telnetcon.read_until( b"Password: " )
            telnetcon.write( password.encode( )
                + b"\n" )
            time.sleep( 10 )
            telnetcon.close( )
        except:
            print( "Cannot connect to
                router via telnet" )
```

Listing 6.9: Metóda loginTelnet

Ďalej sa tu nachádza metóda *loginSSH()*, táto metóda pracujúca podobne ako metóda *loginTelnet()* pracuje na základe protokolu SSH, na vstupe má server IP adresu, užívateľské meno a heslo.

```
def loginSSH(self, server, login, password):
    from pexpect import pxssh, spawn, expect
    import getpass
    try:
        connect = pxssh.pxssh( )
        server = '172.16.49.2'
        login = 'admin'
        password = 'admin'
        port = 22
        connect.login( server, login,
            password )
        commands = pxssh.spawn( )
        time.sleep( 10 )
    except pxssh.ExceptionPxssh as e:
        print( "Error" )
        print( str( e ) )
```

Listing 6.10: Metóda loginSSH

Ďalšou metódou je metóda na vylistovanie všetkých mikrotikov, táto metóda je bez vstupného parametru. Ako výstup je súbor *mikrotik.output* naplnený MAC adresami mikrotikov.

```
def listMikrotikDevices(self):
    deviceList = []
    loadMacAddress = False
    os.system("mactelnet -l -t 20
2>&1 > mt.output")
    with open( "mt.output", "r" )
    as file:
        for line in file:
            if loadMacAddress:
                macAddress = line.split( )[1]
                deviceList.append( macAddress )
            else:
                header = line.split( )
                if len( header ) > 1:
                    if "IP" in header[0]
                    and "MAC-Address"
                    in header[1]:
                        loadMacAddress = True
    return deviceList
```

Listing 6.11: Metóda listMikrotikDevices

Poslednou metódou je metóda *mactelnetLoginToSingleDevice()*, vďaka ktorej sa pripája pomocou protokolu mactelnet na jedno mikrotik zariadenie pomocou MAC adresy získanej z výstupu metódy *listMikrotikDevices()* mikrotik.output.

```
def mactelnetLoginToSingleDevice(self, username,
    password, address=None):
    deviceList = self.listMikrotikDevices()
    print( deviceList )
    if address:
        print( 'mactelnet {} -u {} -p {}'.format
            ( address, username, password ) )
        os.system( 'mactelnet {} -u {} -p {}'.format
            ( address, username, password ) )
    elif deviceList:
        print( 'mactelnet {} -u {} -p {}'.format
            ( deviceList[0], username, password ) )
        os.system( 'mactelnet {} -u {} -p {}'.format
            ( deviceList[0], username, password ) )
    else:
        print("No device was found")
```

Listing 6.12: Metóda mactelnetLoginToSingleDevice

6.2 Rozbor hlavnej časti backendu

V rámci hlavnej konfiguračnej časti diplomovej práce, pre konfiguráciu backendu mikrotiku za pomoci programovacieho jazyka python som projekt rozdelil do niekoľkých častí:

- **bridge** - táto časť obsahuje prvky konfigurácie, pridania, odstránenia, zapnutia, vypnutia možnosti bridgu na mikrotiku, konfigurácia existujúceho bridgu, zobrazenie zoznamu bridgov
- **capsman** - Táto časť obsahuje konfiguráciu hromadnej obsluhy mikrotik prístupových bodov a WiFi, profily, bezpečnosť, konfigurácie, povolené rýchlosti, zobrazenie zoznamu pripojených prvkov a ďalšie funkcie
- **certs** - Obsahuje certifikáty na pripojenie sa na mikrotik pomocou protokolu API-SSL
- **Dude** - Obsahuje popis konfigurácie ako nastaviť nástroj Dude klienta, ako nakonfigurovať Dude na vzdialený monitoring na Dude serveri, taktiež Dude server, a ďalšie možnosti
- **exportToHtml** - Časť predstavuje generovanie súboru na analýzu v podobe webovej stránky

- **interfaces** - Časť predstavuje konfiguráciu rozhraní na mikrotiku, tieto časti sú tiež popísané aj v iných zložkách ako napr. bridge. časť popisuje pridanie, odstránenie, zapnutie, vypnutie, konfiguráciu existujúcich rozhraní.
- **IPv4** - Rozsiahla časť, obsahuje konfiguráciu IP adres, firewallu, monitoringu, smerovania a ďalších nástrojov spadajúcich pod IP zložku na mikrotiku.
- **IPv6** - Pre zložku IPv6 platí to isté čo pre zložku IPv4, ale platí pre konfiguráciu na základe Internet Protocol version 6 (IPv6) adresného rozsahu
- **KVM** - Sekcia bude popisovať možnosti virtualizácie mikrotiku.
- **log** - Sekcia bude popisovať analýzu a konfiguráciu logu zariadenia
- **makeSupportFile** - Sekcia bude popisovať vytvorenie súboru potrebného pre analýzu na mikrotik podpore
- **mesh** - Sekcia popisuje konfiguráciu tzv. mesh technológie, technológii podobne ako v rámci časti bridge
- **MPLS** - Sekcia bude popisovať možnosti konfigurácie Multi Protocol Label Switching (MPLS), jej pridanie, odstránenie, zapnutie, vypnutie, modifikácie a ďalšie funkcie.
- **PPP** - sekcia bude popisovať konfiguráciu Point to Point Protocol (PPP) a ďalších možností Virtual Private Network (VPN) konfigurácie.
- **Queues** - Sekcia bude popisovať konfiguráciu sieťových front, možnosti front, typy front a ďalšie funkcie
- **Radius** - Sekcia bude popisovať nastavenie funkcie Radius - autentizačnej služby užívateľov, jeho modifikáciu, konfiguráciu a ďalšie funkcie.
- **Routing** - Sekcia bude popisovať možnosti dynamického smerovania, statické smerovanie bude popísané v rámci časti IPv4, dynamické smerovacie protokoly, ich konfigurácie, a ďalšie možnosti.
- **Switch** - Sekcia bude popisovať konfiguráciu prepínača, niektoré mikrotiky sú typu SwitchOS a sú štandardne prepínač. Konfiguráciu portov, trunkov, a ďalších funkcií.
- **System** - Sekcia bude popisovať časť konfigurácie systémových nástrojov, ich funkcií a konfigurácie, a ďalších funkcií.
- **Tools** - Sekcia bude popisovať konfiguráciu mikrotik nástroj, a však nie všetky bolo možné odsimulovať v rámci konzolovej časti aplikácie, ich konfiguráciu, spustenie, riadenie a ďalšie funkcie.
- **Wireless** - Sekcia bude obsahovať konfiguráciu bezdrátového rozhrania, moduly, módy, konfiguráciu, nastavenie, a ďalšie funkcie
- **konfiguračné súbory mimo zložiek** - Sekcia popísaná v kapitole 6.1, popisuje súbory na základnú konfiguráciu mikrotiku, nastavenie základnej konfigurácie.

7 HLAVNÁ ČASŤ BACKENDU

Cielom kapitoly je detailný popis backend časti aplikácie na správu mikrotikov. V jednotlivých podkapitolách bude popísaná každá zložka projektu diplomkap3.

7.1 Zložka bridge

Cielom tejto zložky je konfigurácia bridgu na mikrotiku. Pozostáva z:

- Managementu bridgu, portov, bezpečnosti, pripojených zariadení
- Pridanie, odstránenie, zapnutie, vypnutie a komentár položiek
- Modifikácia existujúcich položiek

Niektoré pasáže sa dajú modifikovať pomocou mena položky, niektoré pomocou poradia položky (tiež podľa parametru *.id* v rámci výstupu tikapy).

7.1.1 Popis tried zložky

Zložka obsahuje triedy:

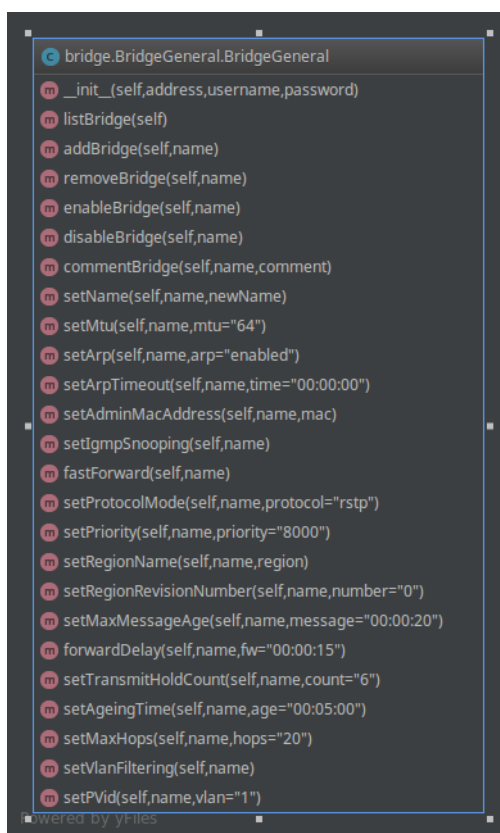
- **bridgeArp** - Trieda nastavuje funkcionality Address Resolution Protocol (ARP) v rámci bridgu
- **bridgeFilter** - Trieda nastavuje funkcionality filtrovania provozu (firewall)
- **bridgeFilterAction** - Trieda nastavuje akcie filtrovania provozu
- **bridgeFilterAdvanced** - Trieda nastavuje pokročilé filtrovanie
- **bridgeFilterGeneral** - Trieda nastavuje generálne nastavenie filtrovania provozu
- **bridgeHosts** - Trieda ošetruje zoznam pripojených zariadení na bridge
- **bridgeMdb** - Trieda ošetruje nastavenie portov pripojených zariadení
- **bridgeMSTI** - Trieda nastavuje MST (Multiple Spanning Tree) modul bridgu
- **bridgeNAT** - Trieda ošetruje nastavenie Network Address Translation (NAT) na bridgi
- **bridgeNATAction** - Trieda ošetruje nastavenie akcií NAT
- **bridgeNatAdvanced** - Trieda ošetruje pokročilé nastavenie NAT
- **bridgeNatGeneral** - Trieda ošetruje generálne nastavenie NAT na bridgi
- **bridgeNatStp** - Trieda ošetruje nastavenie Spanning Tree Protocol (STP)
- **bridgePortMstOverride** - Trieda ošetruje nastavenie nanútenia MST
- **BridgePorts** - Trieda ošetruje nastavenie portov bridgu
- **BridgeSettings** - Trieda ošetruje globálne nastavenie bridgu
- **BridgeVlan** - Trieda ošetruje globálne nastavenie Virtual Local Area Network (VLAN)

7.1.2 Vybraný analyzovaný súbor

Ako ukážku je vybratý súbor bridgeArp s popisom metód v tabuľke 7.1.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
setArpOpcode	číslo bridgu, operátor	slovník	Metóda nastaví operačný mód ARP - arp-nak, darp-error,...
setArpHadrwareType	číslo bridgu, operátor	slovník	Metóda nastaví typ hardvéru (číslený kód)
setArpPacketType	číslo bridgu, typ paketu(číselné označenie)	slovník	Metóda nastaví typpaketov
setArpSrcAddr	číslo bridgu, zdrojová adresa	slovník	Metóda nastaví zdrojovú adresu bridgu
setArpSrcMacAdress	číslo bridgu, zdrojová MAC adresa, maska MAC adresy	slovník	Metóda nastaví zdrojovú MAC adresu bridgu
setArpDstMacAdress	číslo bridgu, cieľová MAC adresa	slovník	Metóda nastaví cieľovú MAC adresu bridgu.
setArpGratituous	číslo bridgu, typ arp(štandardne none)	slovník	Metóda nastaví typ ARP

Tab. 7.1: Tabuľka zoznamu metód triedy bridgeArp

Obr. 7.1: UML diagram vybraného súboru bridgeArp

7.2 Zložka capsman

Súčasťou zložky capsman sú súbory na centrálnu konfiguráciu WiFi pomocou mikrotik funkcionality capsman. Capsman dovoľuje nastaviť a centrálnu riadiť prístupové body na centrálnom smerovači. Zložka pozostáva z:

- Správu nakonfigurovaných položiek
- Pridávanie, odstránenie, zapnutie, vypnutie a koment položiek
- Modifikácia nakonfigurovaných položiek
- Správa pripojených zariadení

7.2.1 Popis tried zložky

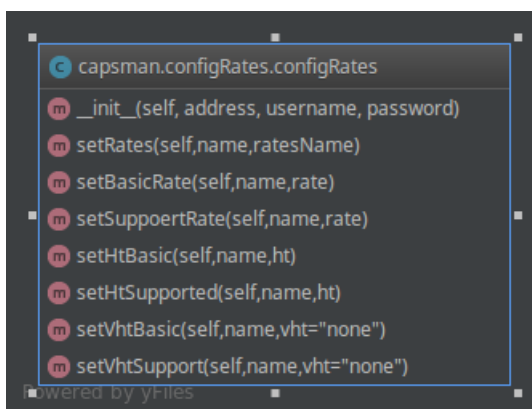
Zložka obsahuje:

- **accessList** - trieda ošetruje nastavenie prístupných listov (access listov)
- **accessListSet** - trieda ošetruje nastavenie už vytvorených access listov
- **capAaa** - trieda ošetruje nastavenie autorizačného protokolu Authentication, authorization and accounting (AAA)
- **capManager** - trieda ošetruje nastavenie capsman managera
- **capManagerInterfaces** - trieda ošetruje nastavenie capsman rozhraní
- **capsmanRegTable** - trieda obsahuje zoznam zaregistrovaných zariadení a ich publikácia (provisioning)
- **channel** - trieda ošetruje nastavenie kanálov v rámci WiFi pre centrálnu konfiguráciu capsmanom
- **channelSet** - trieda ošetruje nastavenie už existujúcich profilov kanálov
- **configChannels** - trieda ošetruje nastavenie kanálov v rámci globálnej konfigurácie WiFi v rámci capsman
- **configDatapath** - trieda ošetruje nastavenie dátových ciest (datapath) v rámci globálneho konfiguračného súboru
- **configRates** - trieda ošetruje nastavenie povolených prenosových rýchlostí
- **configSecurity** - trieda ošetruje nastavenie bezpečnosti
- **configurations** - trieda ošetruje management, pridávanie, odstránenie, povolenie, zakázanie a komentovanie konfiguračných súborov
- **configWireless** - trieda ošetruje nastavenie Wireless rozhrania
- **dataPath** - trieda ošetruje management dataPath, pridávanie, odstránenie, povolenie, zakázanie a komentovanie
- **dataPathSet** - trieda ošetruje nastavenie už existujúcich dátových ciest
- **interface** - trieda ošetruje management rozhraní riadených capsmanom
- **interfaceChannelSet** - trieda ošetruje nastavenie kanálov v rámci rozhrania

- **interfaceDatpathSet** - trieda ošetruje nastavenie dátových ciest v rámci konfigurácie rozhrania capsman
- **interfaceRatesSet** - trieda ošetruje nastavenie povolených rýchlostí v rámci konfigurácie rozhrania capsmanom
- **interfaceSecuritySet** - trieda ošetruje nastavenie bezpečnosti v rámci capsman rozhrania
- **interfaceSet** - trieda ošetruje základnú konfiguráciu rozhrania
- **interfaceWirelessSet** - trieda ošetruje nastavenie WiFi profilu
- **provisioningSet** - trieda ošetruje možnosti publikácie konfigurácie - statické, dynamické
- **provisioning** - trieda ošetruje management publikácie konfigurácií
- **radio** - trieda ošetruje nastavenie publikácie pripojných prístupových bodov
- **rates** - trieda ošetruje management povolených prenosových rýchlostí
- **ratesSet** - trieda ošetruje nastavenie prenosových rýchlostí
- **remoteCap** - trieda ošetruje správu pripojených prístupových bodov - upgrade, publikáciu
- **reselectChannnels** - trieda ošetruje výber druhého kanálu prístupového bodu
- **securiity** - trieda ošetruje management bezpečnostných profilov - pridávanie, odstránenie, povolenie ,zakázanie a komentovanie
- **securitySet** - trieda ošetruje nastavenie bezpečnosti už existujúcich profilov

7.2.2 Vybraný analyzovaný súbor

Pre analýzu jedného súboru zo zložky je vybratý súbor *configRates.py*. Jeho UML diagram je zobrazený na obrázku 7.2 a zoznam jeho metód je popísaný v tabuľke 7.2.

Obr. 7.2: UML diagram triedy configRates

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
setRates	názov profilu, nové meno	slovník	Metóda premenuje profil
setBasicRate	názov profilu, základné prenosové rýchlosti	slovník	Metóda nastaví prenosovú rýchlosť.
setSuppoertRate	názov profilu, podporované prenosové rýchlosti	slovník	Metóda nastaví posporované prenosové rýchlosti.
setHtBasic	názov profilu, základný prenosový kanál(y)	slovník	Metóda nastaví prenosový kanál.
setHtSupported	názov profilu, podporované prenosové kanály	slovník	Metóda nastaví podporované prenosové kanály.
setVhtBasic	názov profilu, základné virtuálne kanály	slovník	Metóda nastaví prenosový virtuálny kanál.
setVhtSupport	názov profilu, podporované prenosové virtuálne kanály	slovník	Metóda nastaví podporované prenosové kanály.

Tab. 7.2: Popis triedy configRates

7.3 Zložka Dude

Popisovaná zložka je obsah tried, ktoré nastavujú Dude monitorovací nástroj. Plnia rovnakú funkciu ako je to popísané v kapitolách 7.1.1 a 7.2.

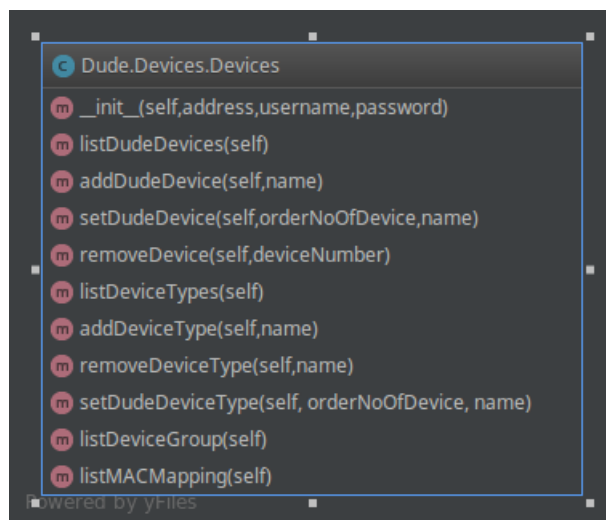
7.3.1 Popis tried zložky

Súčasťou zložky je nastavenie nástroja Dude na centrálny monitoring mikrotikov. Obsahuje súbory:

- **Devices** - trieda ošetruje nastavenie monitorovaných zariadení
- **Notifications** - trieda ošetruje nastavenie upozornení
- **Probes** - trieda ošetruje nastavenie testovanií spojenia
- **RosInfo** - trieda ošetruje výpis informácií ohľadom hardvéru a operačného systému routerOS
- **Services** - trieda ošetruje nastavenie služieb
- **Settings** - trieda ošetruje zapnutie a vypnutie Dude nástroja
- **ostatné knižnice** - ostatné knižnice API nepodporuje

7.3.2 Analýza vybraného súboru

Vybraný analyzovaný súbor *Devices.py* a jeho analýza je popísaná v rámci jeho UML diagramu na obrázku 7.3 a zoznam metód je popísaný v tabuľke 7.3.

Obr. 7.3: UML diagram knižnice Devices

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
listDudeDevices	žiadny	slovník	Metóda vypíše zoznam Dude zariadení.
addDudeDevice	názov zariadenia	slovník	Metóda pridá nové zariadenie
setDudeDevice	číslo zariadenia, meno zariadenia	slovník	Metóda premenuje zariadenie.
removeDevice	číslo zariadenia	slovník	Metóda zmaže zariadenie.
listDeviceTypes	žiadny	slovník	Metóda zobrazí typy zariadení.
addDeviceType	názov zariadenia	slovník	Metóda pridá nové zariadenie.
removeDeviceType	názov profilu	slovník	Metóda zmaže typ zariadenia.

Tab. 7.3: Tabuľka metód triedy Devices

7.4 Zložka Interfaces

Popisovaná zložka je obsah tried, ktoré nastavujú rozhrania na mikrotiku. Medzi tieto rozhrania patria nastavenie VPN, ethernet, WiFi rozhraní a ďalších rozhraní. Plnia rovnakú funkciu ako je to popísané v kapitolách 7.1.1 a 7.2 a ďalších kapitolách.

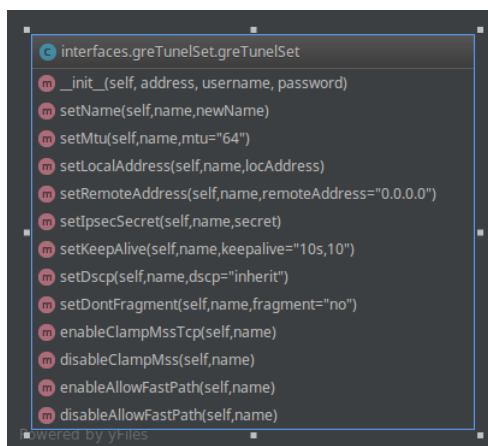
7.4.1 Popis tried zložky

Súčasťou zložky je nastavenie rohraní na mikrotiku. Patria sem triedy:

- **bonding** - trieda ošetruje nastavenie bonding rozhrania, rozhrania na nastavenie failover technológie súčasne s ďalšími dvomi triedami na nastavenie bonding - **bondingGeneralSet** a **bondingSet**
- **detectInternet** - trieda detekuje internet na vybranom rozhraní
- **eoipTunnel** - trieda nastaví ethernet over IP rozhranie, spoločne s triedami **eoipSetGeneral** a **eoipSetLoopProtection**
- **ethernet** - trieda nastaví ethernet rozhrania spoločne s triedami **ethernetSet**, **ethernetSetGeneral** a **ethernetLoopProtectionSet**
- **greTunnel** - trieda nastaví rozhranie typu tunel Generic Routing Encapsulation (GRE) spoločne s triedou **greTunnelSet**
- **interfaceList** - trieda nastaví listrozhraní spoločne s triedou **interfaceListSet**
- **interfaces** - trieda zobrazí a nastaví všetky rozhrania na mikrotiku
- **interfaces** - trieda nastaví Long Term Evolution (LTE) rozhranie
- **ipTunnel** - trieda nastaví IP tunel spoločne s triedou **ipTunnelSet**
- **lists** - trieda nastaví listy rozhraní spoločne s triedou **listsSet**
- **lteApn** - trieda nastaví prístupové LTE body spoločne s triedou **lteApnSet**
- **vlan** - trieda nastaví VLAN spoločne s triedami **vlanLoopProtection** a **vlanSetGeneral**
- **vrrp** - trieda nastaví zálohovací mechanizmus Virtual Router Redundancy Protocol (VRRP) spoločne s triedami **vrrpGeneralSet**, **vrrpScriptSet** a **vrrpSetVrrp**

7.4.2 Analýza vybraného súboru

Vybraný súbor *greTunnelSet.py* a jeho nastavenie je zobrazené v UML diagrame triedy na obrázku 7.4 a popis tried je analyzovaný v tabuľke 7.4.

Obr. 7.4: UML diagram greTunnelSet triedy

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
setName	meno tunelu, nové meno tunelu	slovník	Metóda prmenuje tunel rozhranie.
setMtu	názov tunelu, veľkosť MTU	slovník	Metóda nastaví MTU rozhrania.
setLocalAddress	názov tunelu, lokálna IP adresa	slovník	Metóda nastaví lokálnu adresu.
setRemoteAddress	názov tunelu, vzdialená IP adresa	slovník	Metóda nastaví vzdialenú IP adresu tunelu.
setIpsecSecret	názov tunelu, heslo	slovník	Metóda nastaví heslo na tunely.
setKeepAlive	názov tunelu, keepalive interval	slovník	Metóda nastaví keepalive interval.
setDscp	názov tunelu, hodnota DSCP	slovník	Metóda nastaví hodnotu DSCP.
setDontFragment	názov tunelu, fragmentovanie	slovník	Metóda nastaví možnosť fragmentovania (štandardne nie).
enableClampMssTcp	názov tunelu	slovník	Metóda zapne MSS pole pri fragmentovaní.
disableClampMss	názov tunelu	slovník	Metóda vypne MSS pole pri fragmentovaní.
enableAllowFastPath	názov tunelu	slovník	Metóda zapne funkciu tunelu "fast path".
disableAllowFastPath	názov tunelu	slovník	Metóda vypne funkciu tunelu "fast path".

Tab. 7.4: Tabuľka metód triedy greTunnelSet

7.5 Zložka IPv4

Popis zložky IPv4 spočíva v nastavení rôznych IPv4 protokolov, bezpečnosti, prekladu adries, statického smerovania a ďalších možností. Triedy spočívajú globálnym popisom totožným k popisom v kapitolách 7.1.1, 7.2 a ďalších kapitolách.

7.5.1 Popis tried zložky

Zložka obsahuje konfiguračné súbory nastavenie protokolov, adries, bezpečnosti a ďalších vecí na základe protokolu IPv4. Zložka obsahuje:

- **Accounting** - Trieda ošetruje nastavenie zabezpečenia
- **Addresses** - Trieda ošetruje nastavenie IP adries
- **Arp** - Trieda ošetruje nastavenie Address Resolution Protocol (ARP)
- **DHCPClient** - trieda ošetruje nastavenie DHCP klienta
- **DHCPRelay** - trieda ošetruje nastavenie DHCP relay agenta
- **DHCPServer** - trieda ošetruje nastavenie DHCP serveru
- **DNS** - triedy **DNScache**, **DNSGlobal** a **DNSstatic** ošetrujú nastavenie DNS protokolu global rieši management DNS serverov, cache rieši ošetrenie pridaných záznamov do DNS a static pridáva statické DNS záznamy

- **Firewall** - triedy **Firewall-GeneralSetup**, **Action**, **Addresslist**, **AdvancedSetup**, **Connections**, **ExtraSetup**, **Filter**, **L7Protocols**, **Mangle**, **NAT**, **ServicePorts**
GeneralSetup - trieda nastavuje základné vlastnosti firewallu **Action** - trieda nastavuje akcie - povolenie, zakázanie, logovanie, ...
AddressList - trieda nastavuje address listy, skupiny adries v jednej premennej
AdvancedSetup - trieda ošetruje nastavenie pokročilých vlastností firewallu -napr. povolenie address listu, kde sa bude aplikovať, skupiny rozhraní, ...
Connections - trieda ošetruje správu spojení na mikrotiku **ExtraSetup** - trieda ošetruje nastavenie napr. veľkosti hlavičky, sledovania počtu paketov za sekundu, ...
Filter - trieda ošetruje nastavenie a správu filter pravidiel
L7Protocols - trieda ošetruje nastavenie protokolov siedmej vrstvy - napr. torrent,...
Mangle - trieda ošetruje nastavenie Quality of Service (QoS)
Network Address Translation (NAT) - trieda ošetruje nastavenie prekladu adries
ServicePorts - trieda ošetruje servisné porty nastavené na firewallle
- **Hotspot** - triedy **HotspotActive** a **HotspotCookies**, **HotspotHost**, **HotspotBridging**, **HotspotServer**, **HotspotServerProfile**, **HotspotServicePorts**, **HotspotUserProfile**, **HotspotUsers**, **HotspotWalledGarden**, **HotspotWalledGardenList** ošetrujú nastavenie WiFi hotspotu a to konkrétne:
HotspotActive - trieda ošetruje nastavenie aktuálne bežiaceho hotspotu
HotspotCookies - trieda ošetruje nastavenie cookies
HotspotHost - - trieda ošetruje nastavenie správy hostov
HotspotBridging - trieda ošetruje nastavenie bridgu na hotspot
HotspotServer - trieda ošetruje nastavenie hotspot serveru
HotspotServerProfile - trieda ošetruje profil (konfiguračný) na nastavenie serveru hotspotu
HotspotServicePorts - trieda ošetruje správu servisných portov hotspotu
HotspotUserProfile - trieda ošetruje správu a nastavenie užívateľských profilov
HotspotUsers - trieda ošetruje správu pripojených užívateľov
HotspotWalledGarden - trieda ošetruje nastavenie bezpečnosti hotspotu
HotspotWalledGardenList - trieda ošetruje nastavenie "bezpečnostných listov"
- **IPsec** - triedy **IPsecGroups**, **IPsecInstalledSA**, **IPsecKeys**, **IPsecModeCinfigs**, **IPsecPeers**, **IPsecPolicies**, **IPsecProposal**, **IPsecRemote**

- Peers, IPsecUsers** nastavujú IPsec tunely a pozostávajú:
- IPsecGroups** - trieda ošetruje nastavenie IPsec skupín adries
- IPsecInstalledSA** - trieda spravuje nainštalované adresy
- IPsecKeys** - trieda ošetruje nastavenie kľúčov zabezpečenia
- IPsecModeCinfigs** - trieda ošetruje nastavenie módov
- IPsecPeers** - trieda ošetruje nastavenie fázy 1 IPsec
- IPsecPolicies** - trieda ošetruje nastavenie fázy 2 IPsec
- IPsecProposal** - trieda ošetruje nastavenie proposal profilov zabezpečenia tunelu
- IPsecRemotePeers** - trieda ošetruje správu vzdialených pripojených smerovačov do tunelu
- IPsecUsers** - trieda ošetruje správu užívateľov
- **Neighbors** - triedy **NeighborDiscovery** a **Neighborlist** ošetrujú správu pripojených zariadení na mikrotik
 - **Packing** - trieda **Packing** ošetruje nastavenie a správu nainštalovaných balíčkov
 - **Pool** - triedy **Pool** a **PoolUsedAddresses** slúžia na konfiguráciu adresných rozsahov
 - **Route** - správa nastavení smerovania v triedach - **RouteVrf, RouteGeneral, RouteNexthops** a **RouteRules**
 - RouteVrf** - správa nastavenia Vrf smerovania
 - RouteGeneral** - správa hlavných smerovacích profilov
 - RouteNexthops** - správa "next hop" adries
 - RouteRules** - správa lokálnych smerovacích pravidiel
 - **Services** - trieda nastavuje povolené štandardné porty a služby na mikrotiku
 - **Settings** - trieda nastavuje globálne IP nastavenie mikrotiku
 - **Samba** - triedy **Smb, SmbShare** a **smbUsers** ošetrujú nastavenie Samba protokolu
 - Smb** - trieda globálne rieši nastavenie Samba profilov
 - SmbShare** - trieda ošetruje nastavenie zdieľaných zložiek
 - SmbUsers** - trieda ošetruje nastavenie Samba užívateľov
 - **Snmp** - trieda ošetruje nastavenie správy monitoringu zariadenia v triedach **Snmp, SnmpCommunity**
 - Snmp** - trieda ošetruje globálne nastavenie Simple Network Management Protocol (SNMP) protokolu
 - SnmpCommunity** - trieda ošetruje globálne nastavenie komunnít (community stringov)
 - **Socks** - trieda ošetruje nastavenie socketov v triedach **Socks, SocksAccess** a **SocksConnections**

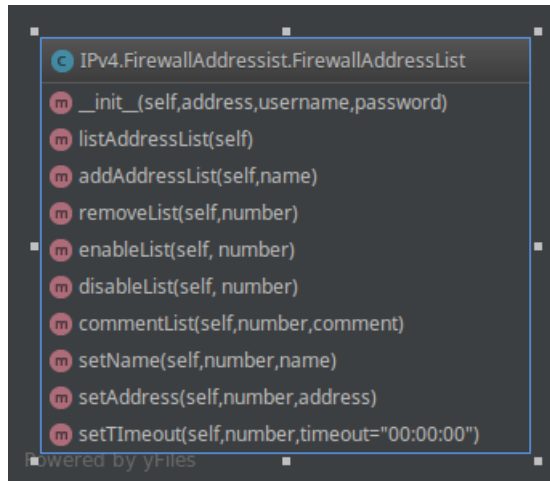
- **Tftp** - trieda ošetruje nastavenie Trivial File Transfer Protocol (TFTP) protokolu
- **TrafficFlow** - trieda ošetruje nastavenie kontroly trafiky v triedach **TrafficFlow** a **TrafficFlowIpFix**
- **Upnp** - trieda ošetruje nastavenie Universal Plug and Play (UPNP) v triedach **upnpinterface** a **upnpsettings**
- **Webproxy** - ošetrovanie nastavenia Webového proxy serveru v súboroch:
WebProxyAccess - trieda ošetruje prístup k proxy serveru
WebProxyCache - trieda ošetruje správu cache pamäti proxy serveru
WebProxyCacheContents - trieda spravuje obsah pamäti
WebProxyConnections - trieda spravuje pripojené zariadenia na proxy server
WebProxyDirect - trieda spravuje nastavenie priameho pripojenia na proxy server
WebProxyLookup - trieda ošetruje nastavenie lokálnej proxy Domain Name Server (DNS)
WebProxyRefreshes - trieda ošetruje nastavenie obnovovacej frekvencie
WebProxySettings - trieda ošetruje globálne nastavenia proxy serveru

7.5.2 Analýza vybraného súboru

Vybraný súbor *FirewallAddressist.py* popísaný UML diagramom na obrázku 7.5 a obsah jeho metód je popísaný v tabuľke 7.5.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
listAddressList	žiadny	slovník	Metóda vypíše zoznam address listov.
addAddressList	meno	slovník	Metóda pridá nový address list.
removeList	meno	slovník	Metóda odstráni address list.
enableList	meno	slovník	Metóda zapne address list.
disableList	meno	slovník	Metóda vypne address list.
commentList	meno, komentár	slovník	Metóda nastaví komentár k záznamu v address liste.
setName	číslo poradia záznamu, meno	slovník	Metóda zmení address list v zázname.
setAddress	číslo poradia záznamu, adresa	slovník	Metóda zmení IP adresu položky.
setTimeout	číslo poradia záznamu, timeout hodnota	slovník	Metóda nastaví hodnotu timeoutu pre záznam v address liste.

Tab. 7.5: Obsah triedy FirewallAddressist

Obr. 7.5: UML diagram triedy FirewallAddressist

7.6 Zložka IPv6

Podstata zložky IPv6 je nastavenie IPv6 protokolu pozostávajúceho z Dynamic Host Configuration Protocol (DHCP) pre IPv6, rozsahov adries, smerovania, firewallu a ďalších možností.

7.6.1 Popis tried zložky

Zložka obsahuje nastavenie funkcií protokolu IPv6 a zahŕňa:

- **DHCPv6** - nastavenie protokolu DHCPv6 v triedach:
 - DHCPRelay** - nastavenie DHCP Relay pre verziu IPv6
 - DHCPsServer** - nastavenie DHCP serveru
 - DHCPv6Client** - nastavenie Dynamic Host Configuration Protocol version 6 (DHCPv6) klienta
 - FirewallActions** - nastavenie firewall akcií - povolenie ,zahodenie, logovanie, ...
 - FirewallAdvancedSetup** - nastavenie pokročilých vlastností firewallu napr. povolenie address listu, ...
 - FirewallConnections** - Správa pripojení v o verzii IPv6
 - FirewallExtraSetup** - Správa pokročilých nastavení napr. počet odoslaných paketov, ...
 - FirewallFilter** -nastavenie filter pravidiel
 - FirewallGeneralSetup** - nastavenie hlavných vlastností pravidlaa správa pravidiel
 - FirewallMangle** - nastavenie QoS pre IPv6

FirewallRaw - nastavenie Raw (obdoba NAT)

IPv6 AddressList - nastavenie address listu

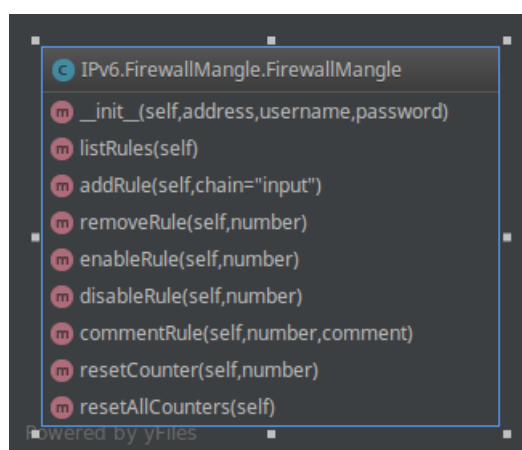
- **Addresses** - nastavenie a správa IPv6 adresy v triede **IPv6Addresses**
- **Neighbors** - nastavenie a správa vyhľadávania pripojených zariadení v triede **IPv6NeighborDiscovery**
- **Route** - správa smerovania v triede **IPv6Route**
- **Settings** - správa nastavenia IPv6 na globálnej úrovni v triede **IPv6Settings**
- **Neighbors** - správa pripojených zariadení v triede **Neighbors**
- **Pool** - správa rozsahov adres v triede **Pool**

7.6.2 Analýza vybraného súboru

Vybraný súbor *FirewallMangle.py* je zobrazený UML diagramom triedy na obrázku 7.6 a obsah metód je zobrazený v tabuľke 7.6.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
listRules	žiadny	slovník	Metóda vypíše zoznam pravidiel.
addRule	chain	slovník	Metóda pridá nové pravidlo.
removeRule	poradové číslo pravidla	slovník	Metóda odstráni pravidlo.
enableRule	poradové číslo pravidla	slovník	Metóda zapne pravidlo.
disableRule	poradové číslo pravidla	slovník	Metóda vypne pravidlo.
commentList	poradové číslo pravidla, komentár	slovník	Metóda nastaví komentár k pravidlu.
resetCounter	poradové číslo pravidla	slovník	Metóda zmaže počítadlo paketov a bytov pre konkrétne pravidlo.
resetAllCounters	žiadny	slovník	Metóda zmaže počítadlo všetkých pravidiel paketov a bytov.

Tab. 7.6: Tabuľka triedy FirewallMangle

Obr. 7.6: UML diagram triedy FirewallMangle

7.7 Zložky KVM, log a makeSupportFile

Obsahom zložiek je nastavenie virtuálneho mikrotiku, nastavenie logovania a vytvorenie súboru, ktorý je možné odoslať na mikrotik podporu na analýzu. Celkový obsah je popísaný nižšie.

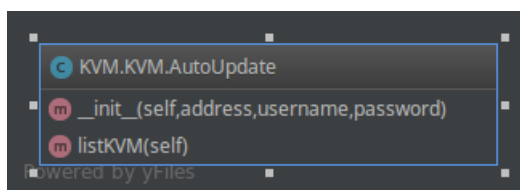
7.7.1 Popis triedy zložky KVM

Nastavenie virtuálnych mikrotikov alebo "mikrotiku v mikrotiku" je možné pomocou tzv. Kernel-based Virtual Machine (KVM). Zložka obsahuje triedy:

- **KVM** - trieda na nastavenie virtualizácie na mikrotiku pomocou triedy **KVM**. Popis súboru *KVM.py* je popísaný na obrázku 7.7 a jeho obsah metód je popísaný v tabuľke 7.7.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
listKVM	žiadny	slovník	Metóda zobrazí všetky virtuálne mikrotiky.

Tab. 7.7: Tabuľka metód triedy KVM

Obr. 7.7: UML diagram triedy KVM

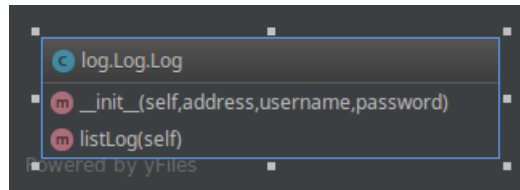
7.7.2 Popis triedy zložky log

Zložka log popisuje výpis systémového logu. Obsahuje triedy:

- **log** - trieda log na výpis systémového logu
- Zoznam použitých metód je popísaný UML diagramom triedy na obrázku 7.8 a popísaný v tabuľke 7.8.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
listLog	žiadny	slovník	Metóda zobrazí systémový log.

Tab. 7.8: Tabuľka metód triedy log

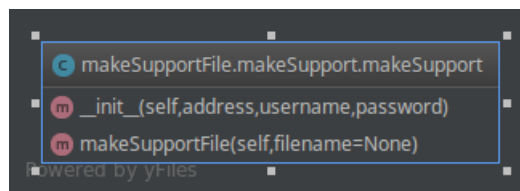
Obr. 7.8: UML diagram triedy log

7.7.3 Popis triedy makeSupportFile

Zložka log obsahuje súbor makeSupportFile spoločne s triedou makeSupportFile, vytvorí a odošle súbor na podporu. Trieda makeSupport má na starosti vytvorenie súboru pre podporu na analýzu. Obsah súboru je popísaný v tabuľke 7.9 a UML diagramom triedy na obrázku 7.9.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
makeSupportFile	názov súboru	slovník	Metóda vytvorí súbor na podporu.

Tab. 7.9: Tabuľka metód triedy makeSupport

Obr. 7.9: UML diagram triedy makeSupport

7.8 Zložka Mesh

Účelom zložky mesh je nastavenie tzv. mesh siete, mesh portov, správa pripojených zariadení, atď. Zložka pozostáva obdobne ako je to v kapitolách 7.1 a ďalších kapitolách.

7.8.1 Popis tried zložky

Zložka pozostáva z tried:

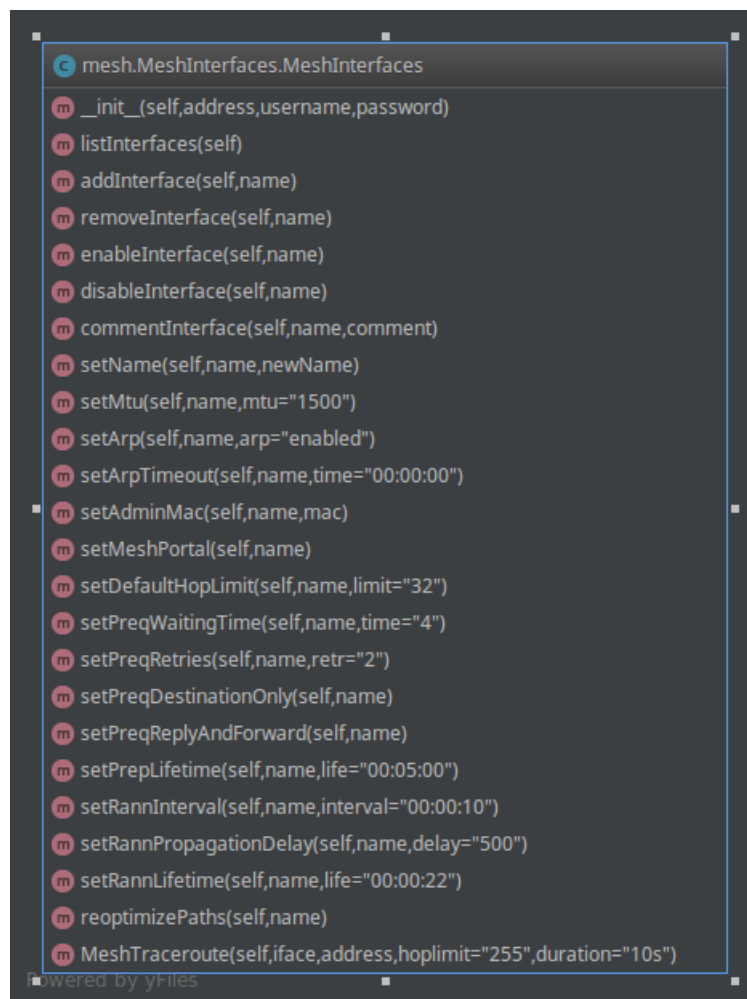
- **MeshFdb** - trieda ošetruje nastavenie a správu FDB prvkov
- **MeshInterfaces** - trieda ošetruje nastavenie a správu mesh rozhraní
- **MeshPorts** - trieda ošetruje nastavenie a správu mesh portov

7.8.2 Analýza vybraného súboru

Pre vybraný analyzovaný súbor *MeshInterfaces.py*. Analýza tried je zobrazená na UML diagrame na obrázku 7.10 a popis metód je popísaný v tabuľke 7.10.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
listInterfaces	žiadny	slovník	Metóda zobrazí všetky rozhrania.
addInterface	meno rozhrania	slovník	Metóda pridá rozhranie.
removeInterface	meno rozhrania	slovník	Metóda zmaže rozhranie.
enableInterface	meno rozhrania	slovník	Metóda zapne rozhranie.
disableInterface	meno rozhrania	slovník	Metóda vypne rozhranie.
commentInterface	meno rozhrania, komentár	slovník	Metóda okomentuje rozhranie.
setName	meno rozhrania, nové meno rozhrania	slovník	Metóda premenuje rozhranie.
setMtu	meno rozhrania, MTU	slovník	Metóda nastaví veľkosť MTU.
setArp	meno rozhrania, Arp mód (enabled štandardne)	slovník	Metóda nastaví mód ARP protokolu.
setArpTimeout	meno rozhrania, nastavenie hodnoty timeoutu	slovník	Metóda nastaví timeout ARP.
setAdminMac	meno rozhrania, admin MAC adresa	slovník	Metóda nastaví admin adresu typu MAC.
setMeshPortal	meno rozhrania	slovník	Metóda nastaví mesh portal.
setDefaultHopLimit	meno rozhrania, limit (štandardne 2)	slovník	Metóda nastaví maximálny počet "prekokov".
setPreqWaitingTime	meno rozhrania, časová hodnota	slovník	Metóda nastaví čas čakania záznamu v portále.
setPreqRetries	meno rozhrania, počet opakovaní spojenia	slovník	Metóda nastaví počet možných opakovaní spojenia.
setPreqDestinationOnly	meno rozhrania	slovník	Metóda nastaví spôsob spracovania dát v cieľi.
setPreqReplyAndForward	meno rozhrania	slovník	Metóda nastaví spôsob spracovania odozvy prijatej správy.
setPrepLifetime	meno rozhrania, doba života	slovník	Metóda nastaví hodnotu doby života zariadenia na portály.
setRannInterval	meno rozhrania, interval	slovník	Metóda nastaví interval doby trvania metódy rann.
setRannPropagationDelay	meno rozhrania, spozdenie	slovník	Metóda nastaví delay systému rann.
setRannLifetime	meno rozhrania, doba života	slovník	Metóda nastaví dobu života rann.
reoptimizePaths	meno rozhrania	slovník	Metóda optimalizuje cestu k cieľu na rozhraní.
MeshTraceroute	rozhranie, adresa, limit (štandardne 255), trvanie (štandardne 10 s)	slovník	Metóda obsahuje traceroute na mesh adresu.

Tab. 7.10: Tabuľka metód v triede MeshInterfaces

Obr. 7.10: UML diagram triedy MeshInterfaces

7.9 Zložka MPLS

Multi Protocol Label Switing (MPLS) a jeho zložka globálne popísaná rovnakým spôsob ako zložka v kapitole 7.1 a ďalších kapitolách. Triedy obsiahnuté v zložke slúžia na nastavenie MPLS prpeínania v počítačových sieťach.

7.9.1 Popis tried zložky

Zložka pozostáva z tried:

- **MplsAcceptFilter** - trieda ošetruje nastavenie filktrovanie trafiky
- **MplsAdvertiseFilter** - trieda ošetruje publikovanie filtrov
- **MplsBgpVpls** - trieda ošetruje nastavenie Virtual Private LAN Service (VPLS) v rámci Border Gateway Protocol (BGP) protokolu

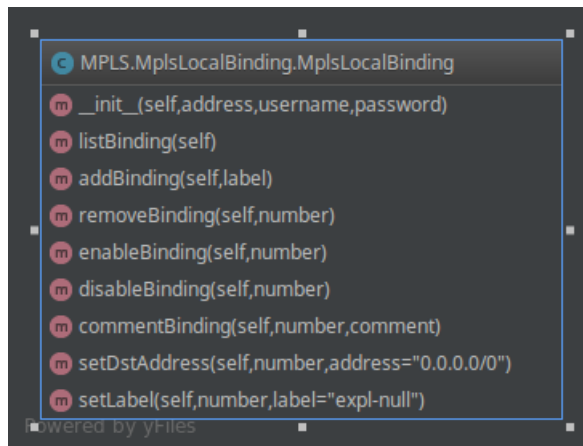
- **MplsCiscoBgpVpls** - trieda ošetruje nastavenie VPLS v rámci technológií firmy CISCO
- **MplsForwardingTable** - trieda ošetruje správu forwarding tabuľky
- **MplsLdpInterface** - trieda ošetruje správu a nastavenie rozhraní MPLS
- **MplsLdpNeighbor** - trieda ošetruje správu a nastavenie susedov
- **MplsLocalBinding** - trieda ošetruje nastavenie a správu lokálnych pripojení
- **MplsRemoteBimndings** - trieda ošetruje nastavenie a správu vzdialených pripojení
- **MplsSettings** - trieda ošetruje globálne nastavenie MPLS
- **MplsVpls** - trieda ošeteruje správu a nastavenie VPLS
- **TrafficEngInterface** - trieda ošetruje správu a nastavenie rozhrania prijímania trafiky
- **TrafficEngPathState** - trieda ošetruje nastavenie a správu ciest tzv. "path state"
- **TrafficResvState** - trieda ošetruje nastavenie a správu trafiky na strane prijímacej strany
- **TrafficEngTraffInterface** - trieda ošetruje nastavenie a správu rozhraní riadenia trafiky
- **TrafficEngTunnelPath** - trieda ošetruje nastavenie a správu tunelov v rámci kontroly trafiky

7.9.2 Anylýza vybraného súboru

Vybraný analyzovaný súbor *MplsLocalBinding.py* je popísaný jeho UML diagramom na obrázku 7.11 a v tabuľke 7.11.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
listBindings	žiadny	slovník	Metóda zobrazí všetky preklady.
addBinding	žiadny	slovník	Metóda pridá preklad.
removeBinding	poradové číslo prekladu	slovník	Metóda zmaže záznam prekladu.
enableBinding	poradové číslo prekladu	slovník	Metóda zapne záznam prekladu.
disableBinding	;poradové číslo prekladu	slovník	Metóda vypne záznam prekladu.
commentBinding	poradové číslo prekladu, komentár	slovník	Metóda okomentuje záznam prekladu.
setDstAddress	poradové číslo prekladu cieľová IP adresa	slovník	Metóda nastaví cieľovú adresu tunelu.
setLabel	poradové číslo prekladu, označenie tunelu	slovník	Metóda nastaví označenie tunelu.

Tab. 7.11: Tabuľka zoznamu metód triedy MplsLocalBindings

Obr. 7.11: UML diagram triedy MplsLocalBindings

7.10 Zložka PPP

Úlohou zložky Point to point Protocol (PPP) je riadenie a konfigurácia VPN spojenia rôznych typov napr. Open Virtual Private Network (OVPN), Secure Socket Tunneling Protocol (SSTP), Layer 2 Tunneling Protocol (L2TP), ... Štruktúra zložky je rovnaká ako v predchádzajúcich zložkách zahrňujúc kapitolu 7.1.1 a ďalšie kapitoly.

7.10.1 Popis tried zložky

Zložka obsahuje triedy:

- **activeConnections** - trieda ošetruje správu pripojených zariadení
- **interfaceL2TP** - triedy
 - interfaceL2TPClient** - nastavenie L2TP klienta
 - interfaceL2TPSetGeneral** - nastavenie globálnych nastavení klienta
 - interfaceL2TPServer** - nastavenie L2TP servera
 - interfaceL2TPServerBinding** - nastavenie spravovateľného L2TP server rozhrania
 - interfaceL2TPSet** - globálne nastavenie rozhrania L2TP
- **interfaceOvpn** - obsahuje triedy:
 - interfaceOvpnClient** - nastavenie OVPN klienta
 - interfaceOvpnClientSetDialOut** - nastavenie vytáčania OVPN klienta
 - interfaceOvpnClientSetGeneral** - globálne nastavenie OVPN klienta
 - interfaceOvpnServer** - nastavenie a správa OVPN serverov
 - interfaceOvpnServerBinding** - nastavenie spravovateľného rozhrania OVPN

servera

interfaceOvpnServerSet - nastavenie OVPN servera

- **interfacePpp** - obsahuje triedy:

interfacePppClient - nastavenie PPP klienta

interfacePppClientSetGenral - globálne nastavenie PPP klienta

interfacePppClientSetPpp - nastavenie PPP konfigurácie klienta

interfacePppServerDialIn - nastavenie vytáčania servera

interfacePppServerSetGeneral - nastavenie globálnej konfigurácie ppp server profilu

pppAuthenticationAndAccounting - nastavenie zabezpečenia PPP

- **interfacePppoe** - obsahuje triedy:

interfacePppoe - správa rozhraní Point to Point Protocol over Ethernet (PPPoE)

interfacePppoeClient - správa PPPoE klientov

interfacePppoeClientSetDialOut - správa nastavenia vytákania klienta

interfacePppoeSet - nastavenie PPPoE rozhrania

interfacePppoeSetGeneral - nastavenie PPPoE globálneho nastavenia

pppoe - správa pppoe rozhraní

pppoeSettings - globálne nastavenie PPPoE

- **interfacePptp** - obsahuje triedy:

interfacePptpServer - nastavenie Point to Pont Tunneling Protocol (PPTP)

servera

interfacePptpServerBinding - nastavenie spojení PPTP servera

interfacePptpServerSetGenral - hlavné nastavenie PPTP server profilu

interfacePptpClientDialOut - natsavenie vytáčania PPTP klienta

interfacePptpClientSetGeneral - základné nastaveni PPTP klienta

- **interfaceSstp** - obsahuje triedy:

interfaceSstpClient - nastavenie SSTP klienta

interfaceSstpClientGeneralSet - základné nastavenie SSTP klienta

interfaceSstpClietSetDialOut - nastavenie vytáčania SSTP klienta

interfaceSstpServer - nastavenie SSTP serveru

interfaceSstpServerBinding - nastavenie správy spojení servera SSTP

interfaceSstpServerSet - nastavenie SSTP servera

- **l2tpSecrets** - nastavenie hesiel L2TP profilov

- **profile** - obsahuje triedy:

profileGeneral - hlavné nastavenie užívateľov

profileLimits - natsavenie obmedzenia užívateľa

profileProtocols - nastavenie protokolov užívateľa

profileQueue - nastavenie fronty užívateľa

profile - správa užívateľov

profileScripts - nastavenie skriptov pri prihlásení a odhlásení užívateľa

- **secrets** - trieda obsahuje:

secrets - správa hesiel

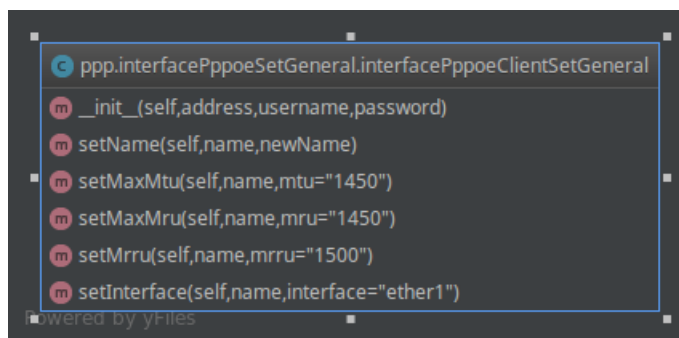
secretsSettings - nastavenie hesiel

7.10.2 Analyzovaný súbor

Analyzovaný súbor *interfacePppoeSetGeneral.py* je popísaný na UML diagrame 7.12 a v tabuľke metód 7.12.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
setName	meno rozhrania, nové meno rozhrania	slovník	Metóda premenuje rozhranie.
setMaxMtu	meno rozhrania, nastavenie MTU	slovník	Metóda nastaví veľkosť MTU.
setMaxMru	meno rozhrania, veľkosťMRU	slovník	Metóda nastaví veľkosť MRU.
setMrru	meno rozhrania, veľkosťMRRU	slovník	Metóda nastaví veľkosť MRRU.
setInterface	meno rozhrania, rozhranie	slovník	Metóda nastaví rozhranie na profil.

Tab. 7.12: Tabuľka popisu metód triedy interfacePppoeGeneralSet

Obr. 7.12: UML diagram triedy interfacePppoeGeneralSet

7.11 Zložka Queues

Zložka popisuje nastavenie sieťovej fronty rôznych typov. Popis celkovej zložky je rovnaký ako v kapitole 7.1 a ďalších kapitolách.

7.11.1 Zoznam tried zložky

Zložka obsahuje triedy:

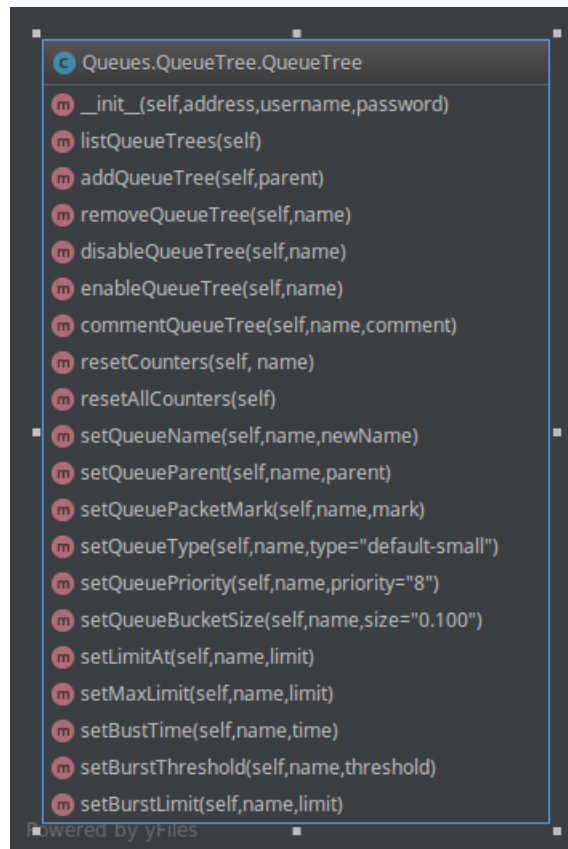
- **QueueInterfaces** - nastavenie rozhraní
- **QueueTree** - nastavenie stromu fronty
- **QueueTypes** - nastavenie existujúcich a nových typov fronty
- **SimpleQueues** - nastavenie jednoduchých front

7.11.2 Analáza vybraného súboru

Vybraný analyzovaný súbor *QueueTree.py* je popísaný v tabuľke 7.13 a na UML diagrame 7.13.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
listQueueTrees	žiadny	slovník	Metóda vypíše zoznam stromov.
addQueueTree	rodič	slovník	Metóda pridá nový strom.
removeQueueTree	menostromu	slovník	Metóda odtsráni strom.
disableQueueTree	meno stromu	slovník	Metóda vypne strom.
enableQueueTree	meno stromu	slovník	Metóda zapne strom.
commentQueueTree	meno stromu, komentár	slovník	Metóda okomentuje strom.
resetCounters	meno stromu	slovník	Metóda zmaže štatistiky stromu.
resetAllCounters	žiadny	slovník	Metóda zmaže všetky štatistiky.
setQueueName	meno, nové meno	slovník	Metóda premenuje strom.
setQueueParent	meno stromu, rodič	slovník	Metóda nastaví rodiča stromu.
setQueuePacketMark	meno stromu, označenie paketu	slovník	Metóda nastaví označenie paketov prichádzajúcich a odchádzajúcich zo stromu.
setQueueType	meno stromu, typ fronty	slovník	Metóda nastaví typ fronty.
setQueuePriority	meno stromu, priorita	slovník	Metóda nastaví prioritu fronty.
setQueueBuckezSize	meno stromu, veľkosť úložiska fronty	slovník	Metóda nastaví veľkosť úložiska na fronty.
setLimitAt	meno stromu, limit	slovník	Metóda nastaví monimálny limit na frontu.
setMaxLimit	meno stromu, maximálny limit	slovník	Metóda nastaví maximálny limit fronty.
setBurstTime	meno sstromu, hodnota zhluku	slovník	Metóda nastaví čas zhluku fronty.
setBurstThreshold	meno stromu, prahová hranice	slovník	Metóda nastaví prahovú hranicu zhluku front.
setBurstLimit	meno stromu, limit zhluku	slovník	Metóda nastaví limit zhluku.

Tab. 7.13: Tabuľka zoznamu metód triedy QueueTree

Obr. 7.13: UML diagram triedy QueueTree

7.12 Zložka Radius

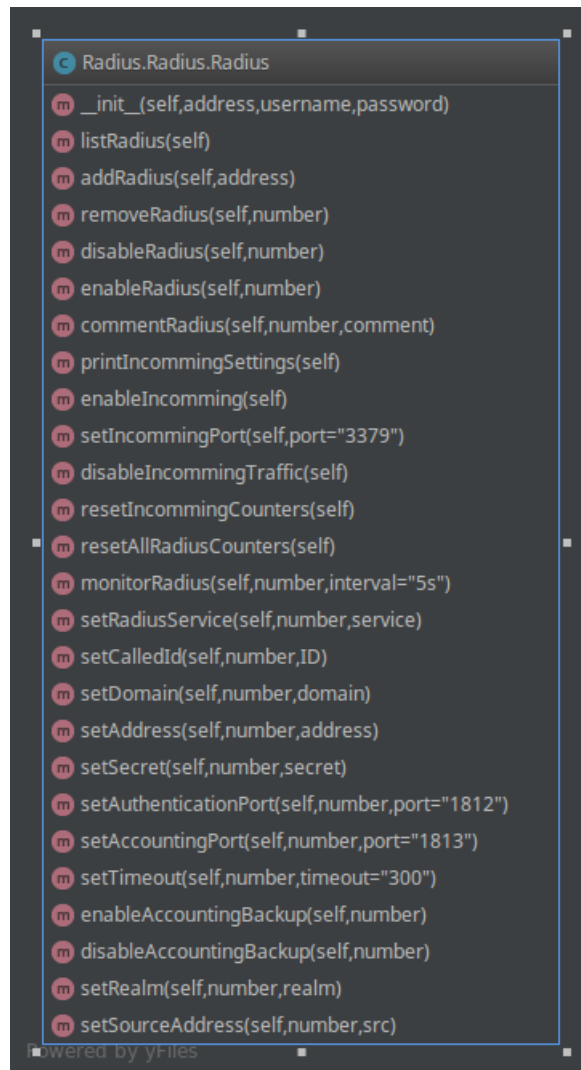
Zložka Radius pozostáva z nastavenia Radiusu na mikrotiku. Radius pozostáva so súborov tried:

- **Radius** - nastavenie a správa radiusu

V tabuľke 7.14 a ma UML diagrame 7.14 vidíme popis triedy Radius.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
listRadius	žiadny	slovník	Metóda vypíše zoznam RADIUS serverov.
addRadius	adresa	slovník	Metóda pridá nový RADIUS server.
removeRadius	poradové číslo serveru	slovník	Metóda odstráni RADIUS server.
disableRadius	poradové číslo serveru	slovník	Metóda vypne RADIUS server.
enableRadius	poradové číslo serveru	slovník	Metóda zapne RADIUS server.
commentRadius	poradové číslo serveru, komentár	slovník	Metóda okomentuje RADIUS server.
printIncommingSettings	žiadny	slovník	Metóda vypíše štatistiky RADIUS serveru.
enableIncomming	žiadny	slovník	Metóda povolí prichádzajúcu trafiku.
setIncommingPort	port	slovník	Metóda nastaví port na prichádzajúcu trafiku.
disableIncommingTraffic	žiadny	slovník	Metóda vypne prichádzajúcu trafiku.
setQueuePacketMark	meno stromu, označenie paketu	slovník	Metóda nastaví označenie paketov prichádzajúcich a odchádzajúcich zo stromu.
resetIncommingCounters	žiadny	slovník	Metóda resetuje štatistiky spojenia.
resetAllRadiusCounters	žiadny	slovník	Metóda resetuje všetky štatistiky spojenia.
monitorRadius	poradové číslo serveru, interval	slovník	Metóda nastaví monitoring RADIUS serveru.
setRadiusService	poradové číslo serveru, meno služby	slovník	Metóda nastaví službu RADIUS.
setCalledId	poradové číslo serveru, užívateľ	slovník	Metóda nastaví vytáčaného užívateľa.
setDomain	poradové číslo serveru, doména	slovník	Metóda nastaví doménu.
setAddress	poradové číslo serveru, adresa serveru	slovník	Metóda nastaví adresu serveru.
setSecret	poradové číslo serveru, heslo	slovník	Metóda nastaví heslo na server.
setAuthenticationPort	poradové číslo serveru, port	slovník	Metóda nastaví autentikačný port.
setAccountingPort	poradové číslo serveru, port	slovník	Metóda nastaví port protokolu AAA.
setTimeout	poradové číslo serveru, timeout	slovník	Metóda nastaví timeout serveru.
enableAccountingBackup	poradové číslo serveru	slovník	Metóda zapne zálohovanie.
disableAccountingBackup	poradové číslo serveru	slovník	Metóda vypne zálohovanie.
setRealm	poradové číslo serveru, doména	slovník	Metóda nastaví sadu domén.
setSourceAddress	poradové číslo serveru, zdrojová adresa	slovník	Metóda nastaví zdrojovú adresu serveru.

Tab. 7.14: Tabuľka metód triedy Radius

Obr. 7.14: UML diagram triedy Radius

7.13 Zložka routing

Zložka popisuje možnosti dynamického smerovania na mikrotiku. Rovnako ako kapitoly predtým, jej štruktúra je postavená na základe rovnakom ako je popísaný v kapitolách 7.1.1 a ostatných kapitolách.

7.13.1 Zoznam tried zložiek

Zložka pozostáva z tried:

- **BFD** - trieda ošetruje nastavenie Bidirectional Forwarding Detection (BFD)
- **BGP** - triedy ošetrujú nastavenie BGP protokolu
- **Filter** - triedy ošetrujú nastavenie BGP bezpečnosti

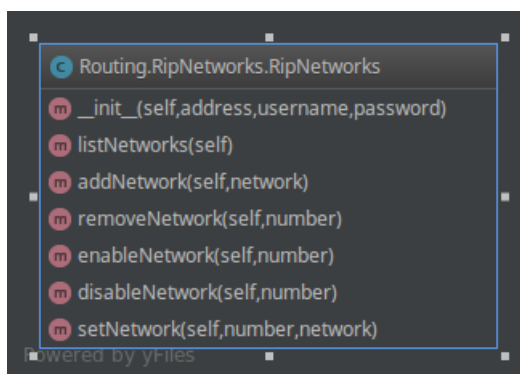
- **IgmProxy** - triedy ošetrujú nastavenie Internet Group Management Protocol (IGMP) proxy
- **MME** - trieda ošetruje nastavenie Mobility Management Entity (MME)
- **OSPF** - triedy ošetrujú nastavenie Open Shortest Path First (OSPF)
- **PIM** - trieda ošetruje nastavenie Protocol-Independent Multicast (PIM)
- **RIP** - trieda ošetruje nastavenie protokolu Routing Information Protocol (RIP)
- **RoutingFilter** - triedy ošetrujú nastavenie filtrácie komunikácie protokolu BGP
- **RP** - trieda ošetruje nastavenie Randevou point
- **VPNRoutes** - trieda ošetruje správu ciest VPN tunelu

7.13.2 Analýza vybraného súboru

Analýzou vybraného súboru *RipNetworks.py* v UML diagrame 7.15 a v tabuľke 7.15.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
listNetwork	žiadny	slovník	Metóda vypíše zoznam sietí.
addNetwork	sieť	slovník	Metóda pridá novú sieť.
removeNetwork	poradové číslo siete	slovník	Metóda odstráni sieť.
disableNetwork	poradové číslo siete	slovník	Metóda vypne sieť.
enableNetwork	poradové číslo siete	slovník	Metóda zapne sieť.
setNetwork	poradové číslo siete, sieť	slovník	Metóda nastaví existujúcu sieť.

Tab. 7.15: Tabuľka popisu metód triedy RipNetworks

Obr. 7.15: UML diagram súboru RipNetworks

7.14 Zložka switch

Cieľom zložky switch je nastavenie virtuálneho switchu na mikrotiku. Jeho infraštruktúra je identická s kapitolami 7.1.1 a ostatnými kapitolami.

7.14.1 Zoznam tried zložky

Obsahom zložky sú triedy:

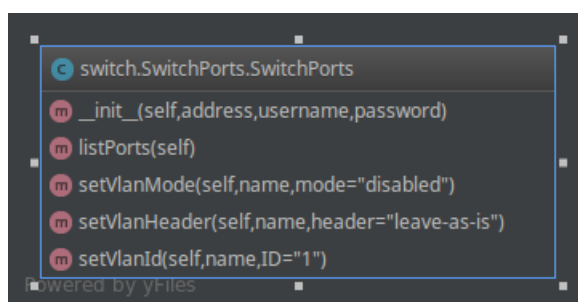
- **SwitchGeneral** - hlavné nastavenie prepínača
- **SwitchHost** - nastavenie hostov
- **SwitchPorts** - nastavenie portov prepínača
- **SwitchRule** - nastavenie pravidiel filtrovania trafiky na prepínač
- **SwitchVlan** - nastavenie virtuálnych LAN sietí

7.14.2 Analýza vybraného súboru

Analýza vybraného súboru *switchPorts.py* je odzrkadlená v UML diagrame 7.16 a v tabuľke metód 7.16.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
listPorts	žiadny	slovník	Metóda vypíše zoznam portov switchu.
setVlanMode	meno switchu, vlan mód	slovník	Metóda nastaví VLAN mód portu.
setVlanHeader	meno switchu, hlavička VLAN	slovník	Metóda nastaví hlavičku VLAN.
setVlanId	meno switchu, VLAN ID	slovník	Metóda nastaví číslo VLAN.

Tab. 7.16: Tabuľka zoznamu metód triedy switchPort

Obr. 7.16: UML digram triedy switchPorts

7.15 Zložka System

Účelom zložky system je nastavenie systémových nástrojov prvku mikrotik. Jej infraštruktúra je totožná k infraštruktúre kapitoly 7.1.1 a ďalších kapitol.

7.15.1 Zoznam súborov zložky

Zložka pozostáva zo súborov:

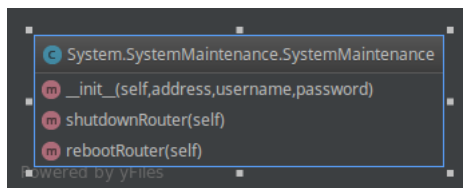
- **AutoUpdate** - správa automatických aktualizácií
- **Certificates** - správa systémových certifikátov
- **Console** - nastavenie konzolového portu
- **Files** - správa súborvej infraštruktúry
- **Health** - správa kontroly stavu hardvéru mikrotiku
- **History** - správa histórie zmien na mikrotiku
- **Identity** - správa nastavenia hostname
- **Interfaces** - správa nastavenia konzolových rozhraní
- **LCD** - správa nastavenia kontroly LCD displeja
- **Licence** - správa licencie na mikrotiku
- **Logging** - správa logovania
- **NTPClient** - správa klienta protokolu Network Time Protocol (NTP)
- **NTPServer** - správa serveru protokolu NTP
- **PackageManager** - správa aktualizácií mikrotiku a systémových balíkov
- **ResetConfig** - správa resetovania konfigurácie mikrotiku
- **RouterBoard** - správa získavania informácií o Routerboarde
- **RouterOS** - správa informácií o operačnom systéme
- **Scheduler** - správa plánovaných úloh
- **Scripts** - správa systémových skriptov
- **Services** - správa systémových služieb
- **SpecialLogin** - správa špeciálneho admin prihlasovacieho účtu
- **SystemClock** - správa systémového času
- **SystemMaintenance** - správa reštartu a vypnutia mikrotiku
- **UPS** - správa konektoru na mikrotiku (Alternating Current (AC) adaptéru)
- **user** - triedy nastavujú užívateľov, skupiny,...
- **WatchDog** - správa kontroly prvkov na mikrotiku

7.15.2 Analýza vybraného súboru

Vybraný analyzovaný súbor *SystemMaintenance.py* je popísaný v UML diagrame 7.17 a v tabuľke 7.17.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
shutdownRouter	žiadny	slovník	Metóda vypne router
rebootRouter	žiadny	slovník	Metóda reštartuje router.

Tab. 7.17: Tabuľka metód triedy SystemMaintenance

Obr. 7.17: UML diagram triedy SystemMaintenance

7.16 Zložka tools

Cielom zložky tools je konfigurácia nástrojov prvku mikrotik. Jej infraštruktúra je identická infraštruktúre v zložke 7.2 a ďalších kapitolách.

7.16.1 Zoznam súborov zložky

Zložka obsahuje:

- **BwServer** - trieda ošetruje nastavenieserveru správy šírky pásma
- **BwTest** - trieda ošetruje testovanie šírky pásma
- **Email** - trieda ošetruje odosielanie emailov z mikrotiku
- **FloodPing** - trieda ošetruje tzv. "floodpingälebo "ping of death"
- **Graphing** - trieda ošetruje nastavenie a export grafov
- **IPscan** - trieda ošetruje skener IP adries
- **MacServer** - trieda ošetruje nastavenie MAC serveru napr. na pripojenie pomoocu MAC adresy na winbox
- **Netwatch** - trieda ošetruje nastavenie monitoringu trafiky na sieti
- **PacketSniffer** - trieda ošetruje analyzátor paketov
- **Ping** - trieda ošetruje štandardný nástroj overenia dostupnosti adresy ping
- **PingSpeed** - trieda ošetruje meranie rýchlosti dostupnosti spojenia
- **Profile** - trieda ošetruje nastavenie mikrotik profilu
- **Romon** - trieda ošetruje nastavenie prístupu do romon módu (keď router nebootuje)
- **SMS** - trieda ošetruje nastavenie odosielania správ na mobil z mikrotiku

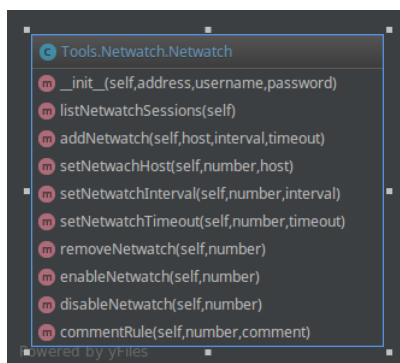
- **Telnet** - trieda ošetruje nastavenie pripojenia z mikrotiku pomocou protokolu telnet
- **Torch** - trieda ošetruje zachytávanie trafiky
- **Traceroute** - trieda ošetruje štandardný nástroj trasovania cesty traceroute
- **TrafficGenerator** - trieda ošetruje nastavenie generátoru trafiky
- **TrafficMonitorList** - trieda ošetruje správu trafiky

7.16.2 Analýza vybraného súboru

Analyzovaný vybraný súbor *Netwatch.py* popísaný v tabuľke 7.18 a na UML diagrame 7.18.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
listNetwatchSessions	žiadny	slovník	Metóda zobrazí spojenia netwatch.
addNetwatch	IP adresa, interval, timeout	slovník	Metóda pridá nový monitoring.
setNetwachHost	číslo poradia spojenia, IP adresa	slovník	Metóda nastaví IP adresu existujúceho spojenia.
setNetwatchInterval	číslo poradia spojenia, interval	slovník	Metóda nastaví interval merania.
setNetwatchTimeout	číslo poradia spojenia, interval	slovník	Metóda nastaví timeout spojenia.
removeNetwatch	poradové číslo spojenia	slovník	Metóda zmaže spojenie.
enableNetwatch	poradové číslo spojenia	slovník	Metóda zapne spojenie.
disableNetwatch	poradové číslo spojenia	slovník	Metóda vypne spojenie.
commentRule	poradové číslo spojenia, komentár	slovník	Metóda okomentuje spojenie.

Tab. 7.18: Tabuľka metód súboru Netwatch

Obr. 7.18: UML diagram triedy Netwatch

7.17 Zložka Wireless

Zložka Wireless obsahuje nástroje na nastavenie WiFi spojenia. Jeho štruktúra je identická zložkám v kapitole 7.2 a ďalších kapitolách.

7.17.1 Zoznam tried zložky

Zložka obsahuje triedy:

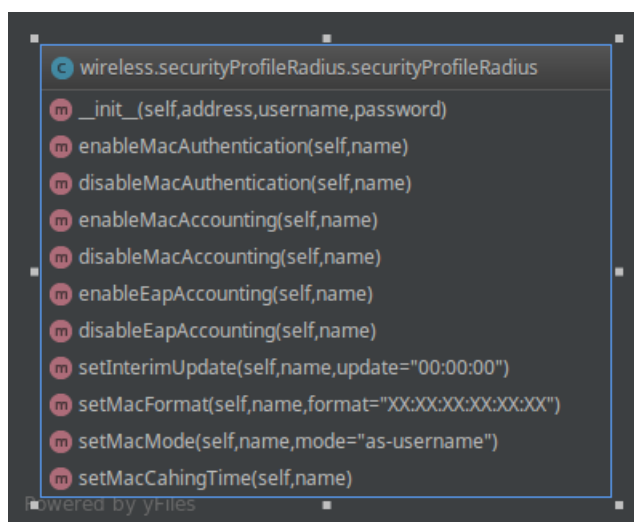
- **accessList** - triedy obsahujú nastavenie prístupových listov
- **channels** - triedy obsahujú nastavenie prístupových kanálov WiFi
- **connectionList** - trieda obsahuje správu pripojených zariadení
- **interfaceCap** - triedy obsahujú nastavenie rozhraní Capsman
- **interfaceNstremeDual** - triedy obsahujú nastavenie rozhraní NstremeDual
- **interfaceRepeater** - trieda obsahuje nastavenie rozhrania Repeater
- **interfaces** - trieda rieši správu všetkých rozhraní
- **interfaceSniffer** - trieda rieši pridanie tzv. "sniffera" na rozhranie
- **interfaceVirtual** - triedy ošetrujú nastavenie virtuálnych rozhraní
- **interfaceVirtualApBridge** - triedy ošetrujú nastavenie rozhrania AP Bridge
- **interfaceVirtualBridge** - trieda ošetruje nastavenie virtuálneho bridgu
- **interfaceVirtualStationPseudoBridge** - trieda ošetruje nastavenie pseudobridgu
- **interfaceVirtualStation** - trieda ošetruje nastavenie virtuálnej pracovnej stanice
- **interfaceVirtualWds** - triedy ošetrujú nastavenie rohrania ako Wireless Distribution System (WDS)
- **interfaceWirelessAlignment** - trieda ošetruje zarovnanie pásma
- **interfaceWpsClient** - trieda ošetruje nastavenie Wi-Fi Protected Setup (WPS) klienta
- **nstreme-** triedy ošetrujú nastavenie technológie nstreme dual
- **registration** - trieda ošetruje správu zaregistrovaných zariadení
- **security** - triedy ošetrujú nastavenie bezpečnosti WiFi siete napr. autentizácia cez RADIUS, šifrovanie,...
- **wirelessSnooper** -nastavenie WiFi skenera

7.17.2 Analýza vybraného súboru

Analyzovaný súbor *securityProfileRadius.py* je popísaný UML diagramom 7.19 a popis metód je v tabuľke 7.19.

Názov metódy	Vstup	Výstup	Vysvetlenie metódy
enableMacAuthentication	meno profilu	slovník	Metóda zapne autentizáciu na úrovni MAC adresy.
disableMacAuthentication	meno profilu	slovník	Metóda vypne autentizáciu na úrovni MAC adresy.
enableMacAccounting	meno profilu	slovník	Metóda zapne započítavanie pripojenia na základe MAC adresy.
disableMacAccounting	meno profilu	slovník	Metóda vypne započítavanie pripojenia na základe MAC adresy.
enableEapAccounting	meno profilu	slovník	Metóda zapne EAP (overenie doménovým menom).
disableEapAccounting	meno profilu	slovník	Metóda vypne EAP (overenie doménovým menom).
setInterimUpdate	meno profilu, update interval	slovník	Metóda nastaví dobu aktualizácie.
setMacFormat	meno profilu, formát MAC adresy	slovník	Metóda nastaví formát MAC adresy.
setMacMode	meno profilu, mód autentizácie na základe MAC	slovník	Metóda nastaví mód MAC adresy.
setMacCachingTime	meno profilu	slovník	Metóda nastaví dobu cashovania záznamov.

Tab. 7.19: Tabuľka metód triedy securityProfileRadius

Obr. 7.19: UML diagram triedy securityProfileRadius

8 GRAFICKÁ ČASŤ APLIKÁCIE (FRONTEND)

V rámci frontend časti aplikácie boli použité aplikácie:

- **QT4 designer** - softvér na návrh dizajnu okien aplikácie
- **PyQT 4** - doplnok do pythonu, na návrh a programovanie grafických aplikácií

8.1 QT4 designer

QT4 designer je aplikácia na návrh šablón v rámci použitia knižnice PyQT4. Designer patrí k štandardným nástrojom PyQt knižnice a nachádza sa v `/usr/lib/x86_64-linux-gnu/qt5/bin/designer`. Medzi základné objekty použité v aplikácii sem patria:

- **QPushButton** - tlačítko v GUI
- **TextLabel** - popis pri tlačítkach a textových poliach
- **TextEdit** - pole na text, obsahuje metódy napr. `text()`
- **QListWidget** - časté použitie v aplikácii, napr. pri použití zobrazenia prvkov po stlačení tlačítka, správa prvkov v objekte, objekt je klikateľný, editovateľný, ...
- **LineEdit** - textové pole na editáciu riadku

Po vytvorení šablóny sa súbor uloží vo formáte `.ui` a musí sa nahráť do kódu aby sa s ním dalo pracovať pomocou príkazu `qtCreatorFile = "súbor.ui"`

8.2 PyQT 4

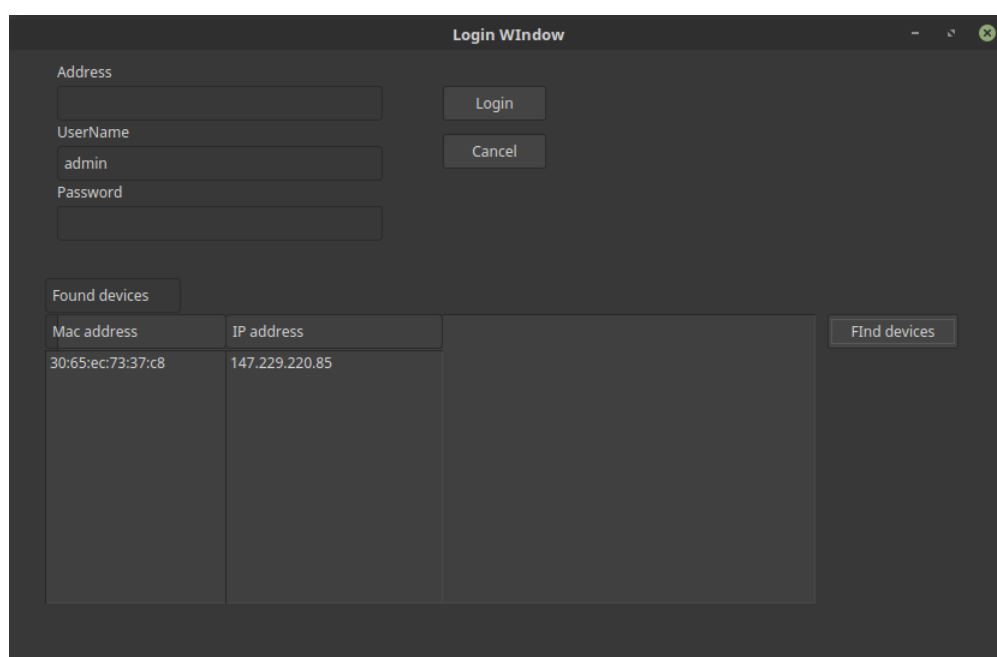
V aplikácii je použitá verzia PyQT vo verzii 4. Dnes existuje v dvoch verziách a to vo verzii 4 a vo verzii 5. Nakoľko QT4 designer je navrhnutý na PyQT vo verzii 4, tak aj PyQT je v kóde použité vo verzii 4.

V rámci okna po prihlásení na zariadenie je okno založené na objekte `menubar()` a na metódach `addMenu()` na pridávanie hlavných položiek v menu a ďalšie položky sú `QAction`, ktoré vytvárajú podzložku v menu cez metódu `addAction()`. Ďalšou dôležitou knižnicou je `QtGui` na vytvorenie GUI aplikácie. Objekt `QApplication()` vytvorí samostatnú aplikáciu spoločne s metódou pre otvorenie okna `show()`, tiež je tu použitá knižnica `sys` a jej metóda `exit()` na zatvorenie celej aplikácie, a ďalšou metódou je `close()`, táto metóda okno zavre.

9 GRAFICKÁ APLIKÁCIA

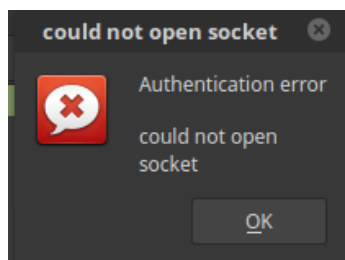
9.1 Hlavné prihlasovacie okno

Hlavné okno aplikácie predstavuje prihlasovaciu obrazovku a možnosť zobrazenia blízkyh zariadení a to ich IP adries pomocou tlačítka *find devices*(vyhľadávacia doba je 2x 30 sekúnd, najskôr vyhľadá MAC adresy, potom IP adresy), pomocou tohoto tlačítka sa vylistujú blízke mikrotik zariadenia a ich IP adresy, toto vychádza z aplikácie mactelnet a výstup zachytáva *listIpValues* a *listMacValues*. Toto vidíme na obrázku 9.1.

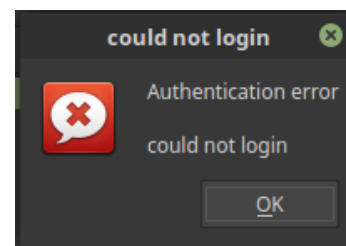

Obr. 9.1: Prihlasovacie okno aplikácie

Ďalej sa tu nachádzajú textové polia address, username a password. Do týchto polí sa zapisuje IP adresa (je možné ju skopírovať z IP address textového poľa) zariadenia, na ktoré sa chceme pripojiť, užívateľské meno a heslo a po stlačení tlačítka *login* sa užívateľ pri úspešnom pokuse prihlási na mikrotik pomocou *API-SSL*. V opačnom prípade sa vyhodí okno s výnimkou. Pri nepodpore zariadenia API-SSL prípadne španej komunikácie v rámci overovania certifikátu sa vyhodí nasledujúca výnimka podľa obrázku 9.2a. Druhým typom výnimky je neúspešné prihlásenie chybného užívateľského mena alebo hesla. Toto vidíme na obrázku 9.2b. Všetky tieto výnimky sú spravované pod štandardnými výnimkami programovacieho jazyka python a používajú štandardne *try except*.

(a) Výnimka pri zlej komunikácii s routrom

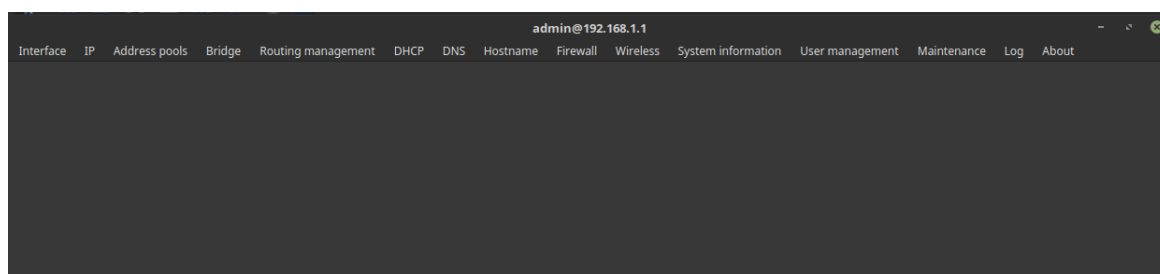

(b) Výnimka pri zlom prihlásení

Obr. 9.2: Zoznam výnimiek pri prihlásení na zariadenie

9.1.1 Hlavné okno konfiguračnej aplikácie

Po úspešnom prihlásení na zariadení sa otvorí okno popisujúce na obrázku 9.3.

Obr. 9.3: Hlavné okno aplikácie

Aplikácia je riešená podobne ako na mikrotiku, to znamená okno v okne. Aplikácia je viac-oknová, môže sa otvoriť niekoľko okien naraz a okná budú vykreslené v hlavnom okne aplikácie.

9.2 Položky hlavného menu

V menu sa nachádzajú jednotlivé položky a ich podzložky:

- **Interface** - správa a manažment rozhraní, pridávanie, odoberanie rozhraní, zapnutie a vypnutie rozhraní, obsahuje tiež správu ethernet rozhraní, VLAN rozhraní a tzv. interface listov a ich členov
- **IP** - predstavuje správu IP adries, ARP a služieb na zariadení
- **Address pools** - predstavuje správu adries na priradovanie tzv, adresných rozsahov (poolov)
- **Bridge** - predstavuje správu bridge rozhrania, VLAN rozhraní, portov bridgu, a pripojených zariadení
- **Routing management** - predstavuje správu statického smerovania, susedov, a next-hop zariadení

- **DHCP** - predstavuje správu DHCP serveru, klienta a relay, pripojených zariadení na konkrétny server
- **DNS** - predstavuje správu nastavenia DNS serverov, správa cache pamäti a statických záznamov
- **Hostname** - predstavuje nastavenie systémového mena (hostname)
- **Firewall** - predstavuje správu NAT a filtrovacích pravidiel na vstup a výstup zariadenia, pridávanie povolenia, zakázania a odmietnutia paketu, správu servisných portov, Quality of Service (QoS) a pravidiel výstupu a pripojení, tiež správu tzv. *address listov*
- **Wireless** - predstavuje nastavenie bezdrôtovej siete, nastavenie Wi-Fi Protected Access 2 (WPA2-PSK) profilu na bezdrôtové spojenie a správu pripojených zariadení
- **System information** - predstavuje zobrazenie informácií o procesore, ovládačoch, diskoch, atď.
- **User management** - predstavuje správu užívateľov a zobrazenie pripojených užívateľov
- **Maintenance** - predstavuje upgrade, reset zariadenia, obnova konfigurácie, reštart a vypnutie zariadenia
- **Log** - predstavuje výpis systémového logu
- **About** - predstavuje dve tlačítka Quit a About, About vypíše informácie o softvéri, stlačením tlačítka Quit sa vypnú všetky okná a celé spojenie zahrňujúce prihlasovacie okno

9.2.1 Ukážka fungovania aplikácie cez menu Interface

Tlačítko interface obsahuje:

- **Interfaces** - obsahuje zoznam rozhraní, zapnutie a vypnutie rozhraní spoločne s výnimkami zobrazené na obrázku 9.4
- **Ethernet** - obsahuje zoznam ethernet rozhraní, zapnutie a vypnutie rozhrania, reset MAC adresy rozhrania zobrazené na obrázku 9.5
- **VLAN** - obsahuje zoznam VLAN rozhraní, pridanie, odstránenie, zapnutie a vypnutie rozhrania zobrazené na obrázku 9.6
- **Interface list members** - obsahuje zoznam členov interface listu, ich pridávanie a odstránenie zobrazené na obrázku 9.7
- **Interface lists** - predstavuje zoznam interface listov, ich pridanie, odstránenie, zapnutie a vypnutie zobrazené na obrázku 9.8

Interfaces							
Name	Type	link downs	Disabled	Running	Tx	Rx	
gre-tunnel2	gre-tunnel	0	false	false	0	0	Refresh
ether2	ether	2	false	true	65277944	8151254	Enable
ovpn-in2	ovpn-in	0	false	false	0	0	Disable
vlan1	vlan	0	false	false	0	0	
ether5	ether	0	false	false	0	0	
pppoe-in1	pppoe-in	0	false	false	0	0	
ether4	ether	0	false	false	0	0	
gre-tunnel1	gre-tunnel	1	false	true	0	0	
bridge2	bridge	0	true	false	0	0	
eoip-tunnel1	eoip	0	false	true	0	0	
ovpn-in1	ovpn-in	0	false	false	0	0	
ipip-tunnel2	ipip-tunnel	0	false	false	0	0	
ether3	ether	0	false	false	0	0	
ttt	wlan60-station-	0	false	false	0	0	
test	bridge	0	false	true	175197	0	
cap1	cap	0	Unknown	false	0	0	
ether1	ether	0	false	false	0	0	
ipip-tunnel1	ipip-tunnel	0	false	true	0	0	
wds1	wds	0	true	false	0	0	
pppoe-out2	pppoe-out	0	true	false	0	0	
diplomka	bridge	0	false	true	619850	0	
l2tp-out1	l2tp-out	0	false	false	0	0	
test1	vlan	0	false	false	0	0	

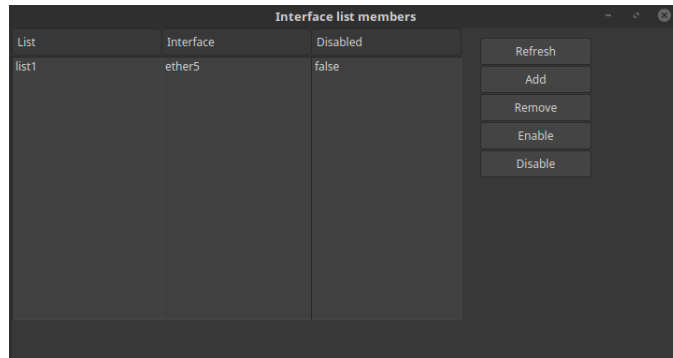
Obr. 9.4: Okno interfaces

Ethernet								
Name	MTU	Speed	MAC address	Tx	Rx	Disable status	Running	
ether4	1500	100Mbps	64:D1:54:53:59:74	0	0	false	false	Refresh
ether2	1500	100Mbps	64:D1:54:53:59:72	65345126	8201187	false	true	Enable
ether3	1500	100Mbps	64:D1:54:53:59:73	0	0	false	false	Disable
ether1	1500	100Mbps	64:D1:54:53:59:71	0	0	false	false	
ether5	1500	100Mbps	64:D1:54:53:59:75	0	0	false	false	Reset MAC

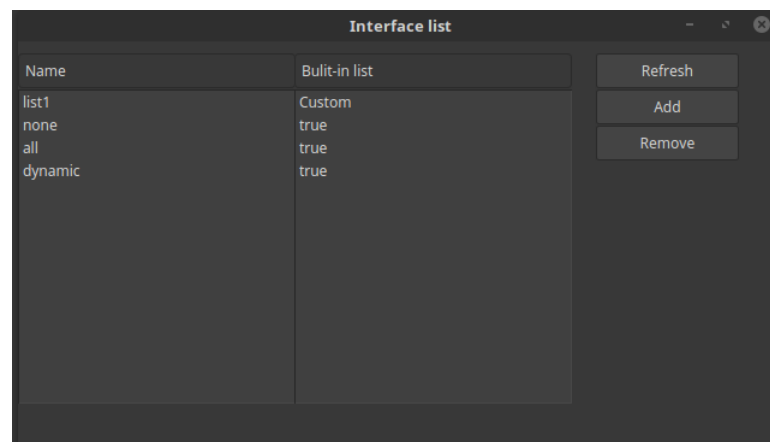
Obr. 9.5: Okno ethernet

Interface VLAN						
Name	Mtu	Interface	MAC	Disabled	Running	
test1	1500	ovpn-in2	00:00:00:00:00:00	false	false	Refresh
vlan1	1500	ovpn-in2	00:00:00:00:00:00	false	false	Add
						Remove
						Enable
						Disable

Obr. 9.6: Okno VLAN

Obr. 9.7: Okno Interface list member

Obr. 9.8: Okno interface list

V rámci aplikácie sa tu nachádzajú ďalších niekoľko okien, napr. IP, Maintenance, About, DHCP, Hostname, atď. Tieto časti aplikácie sú riešené rovnakým spôsobom ako to je v kapitole 9.2.1. Zoznam všetkých tlačítok sa nachádza v kapitole 9.2.

9.3 Testovanie aplikácie

V rámci aplikácie bolo prevedené manuálne testovanie. Aplikácia bola tetsovaná na lokálnom mikrotiku, na ktorom bol nahratý a importovaný certifikát *diplomlka.crt*. Tento certifikát bol následne použitý aj v službe API-SSL. V rámci testovania sú certifikáty nahraté aj v koreňovej zložke projektu aplikácie.

Ako prvé bolo otestované vyhľadávanie zariadení kliknutím na tlačítko "*find devices*". Pre funkčnosť tohoto vyhľadávania je potreba vypnúť firewall, nakoľko linux so zapnutým firewallom zariadenia nevyhľadá.

Po vyhľadaní zariadení sa kliknutím na záznam IP adresy vloží do políčka "*Address*".

Štandardne tam je nastavené užívateľské meno *admin*. Zadaním hesla a stlačení tlačítka *OK* nastávajú situácie:

- úspešné prihlásenie otvorí okno s aplikáciou
- neúspešné prihlásenie (užívateľské meno alebo heslo) vypíše výnimku do okna s textom "*Could not login*"
- posledná varianta je nepodpora API-SSL na zariadení, chyba certifikátu (overovanie) vyhodí výnimku do okna s textom "*Could not open socket*"

V rámci ďalšieho testovania nastávajú nasledujúce situácie:

- otestovanie otvorenia okien, okná sa otvárajú v hlavnom okne aplikácie, minimalizovaním hlavného okna aplikácie sa minimalizuje všetko, okná sú zoradené do kaskády
- otestovanie tlačítok *enable*, *disable* - tlačítkami sa otestuje vypnutie a zapnutie položky v aplikácii, niektoré položky nemožno vypnúť (napr. dynamické záznamy v ARP) a vyskočí okno výnimkou "*Could not talk to api*", čo v týchto prípadoch znamená, že prvok nie je možné vypnúť, obdobne to platí aj pre tlačítko *Enable*, ďalej pri zapnutí a vypnutí položky sa v stĺpci disabled pri vypnutí nastaví paramter na True, v opačnom prípade na False
- tlačítko *remove* - otestovanie tlačítka *remove*, ktoré odobere špecifický záznam na zariadení, obdobne ako pri zapnutí a vypnutí položky sa vyhodí rovnaká výnimka, po odobraní záznamu sa záznam odstráni aj z listu položiek a obnoví sa aktuálny zoznam
- otestovanie pridania položiek - otestuje sa pridanie položiek spôsobom, že sa ako prvé otvorí nové okno, kliknutím naň sa zobrazí a pridajú sa konkrétne údaje, následne stlačením OK sa tento záznam pridá, platí to tiež pre okná s viac add tlačítkami, napr. pre firewall, logging, mangle, nat, v momente pridania záznamu sa zoznam záznamov obnoví na aktuálny zoznam, pri výnimke, napr. zle zadanom údaji sa vyhodí výnimka s oknom "*Could not talk to api*"
- testovanie Maintenance - tlačítkom sa otestujú funkcie - reštartovanie zariadenia, vypnutie zariadenia, upgrade zariadenia na main verziu, v prípade problému s pripojením sa vyhodí okno s výnimkou, zapnutie a vypnutie balíčkov, reset zariadenia, obnovenie zariadenia zo súboru
- test Quit a About - tlačítkom about sa vyhodí okno s informáciou o softvéri, tlačítkom Quit sa ukončí celá aplikácia

10 NÁVOD NA INŠTALÁCIU A SPUSTENIE

Pre funkčnosť aplikácie je potrebné nahráť a importovať certifikát a kľúč do mikrotiku zo zložky projektu, pre spojenie cez API-SSL. To sa vykoná nahraním súborov na mikrotik, následne import certifikátu a kľúču v certificate, a následne nastavenie certifikátu v službe API-SSL a nastavenie štandardného portu 8729.

10.1 Inštalácia na operačom systéme linux

Najspoľahlivejšou cestou je nainštalovanie potrebných balíčkov v rámci pythonu na spustenie aplikácie. Linux v sebe štandardne zahrňuje python v oboch verziách, teda aj vo verzii 2 aj vo verzii 3, k posledným aktualizáciám linux mint vo verzii 3.6.5. Tento návod bude popisovať spôsob nainštalovania potrebných súborov a modulov do pythonu, ako aj spôsob spustenia aplikácie. Návod bol písaný na distribúciu linuxu Linux Mint, toto vychádza z Ubuntu teda z Debianu. Pre CentOS sa použije buď *dnf* alebo *yum*, to platí aj pre fedoru. Pre arch linux platí príkaz *pacman* na nainštalovanie jednotlivých aplikácií.

10.1.1 Inštalácia pip a pip3

Pre potrebu inštalovania modulov do pythonu je potreba doinštalovať inštalátor pip a pip3 (pre python vo verzii 3).

```
sudo apt install python-pip
sudo apt install python3-pip
pip install --upgrade pip
pip3 install --upgrade pip
```

Listing 10.1: Nainštalovanie pip

10.1.2 Nainštalovanie knižnice tikapy

Zadaním nasledujúceho príkazu v terminále sa nainštaluje knižnica tikapy, prte komunikáciu s mikrotikom, je použitá v backend časti aplikácie. Tikapy modul používa jazyk python 3. V prípade neúspechu je treba pridať parameter *-user*.

```
sudo apt install git
git clone https://github.com/vshn/tikapy
pip3 install tikapy
```

Listing 10.2: Nainštalovanie tikapy

10.1.3 Nainštalovanie pexpect

Podobne ako v kapitole 10.1.2, je potreba doinštalovať modul pexpect, ktorý zahrňuje pxssh, pxtelnet, pxftp, ...

```
pip install pexpect
pip3 install pexpect
```

Listing 10.3: Nainštalovanie pexpect

10.1.4 Inštalácia mactelnet

Pre potrebu vyhľadávania zariadení v aplikácii je potreba nainštalovať mactelnet klienta. Toto sa vykoná vykonaním príkazu

```
sudo apt install mactelnet-client
```

Listing 10.4: Nainštalovanie mactelnet

10.1.5 Nainštalovanie setuptools

Pre možnosť používania modulov do pythonu je nutné nainštalovať setuptools, to sa prevedie príkazom

```
pip install setuptools --user
pip3 install setuptools --user
```

Listing 10.5: Nainštalovanie setuptools

10.1.6 Inštalácia PyQT4

Grafická časť aplikácie je napísaná v module jazyka python PyQT4. Na inštaláciu je potreba zadať príkaz

```
sudo apt install python-qt4 python-qt4-dev
sudo apt install python3-pyqt4
sudo apt install pyqt4-dev-tools
```

Listing 10.6: Nainštalovanie pyqt4

10.1.7 Inštalácia QT4 designer

Grafická časť aplikácie bola navrhnutá v programe *QT4 designer*, pre jej spozajzdnenie je potreba ju nainštalovať (jediné možné riešenie je len na operačnom systéme linux, na windows neexistuje inštalátor). Nainštaluje sa obdobne:


```
sudo apt install python-qt4 qt4-designer
```

Listing 10.7: Nainštalovanie qt4 designera

10.1.8 Inštalácia paramiko

Pre potreby fungovania aplikácie je potreba dainštalovať modul paramiko. To sa prevedie príkazom

```
pip install paramiko  
pip3 install paramiko
```

Listing 10.8: Inštalácia paramiko

10.1.9 Spustenie aplikácie

Aplikácia používa certifikáty uložené v projekte pod názvom *diplomka1.crt* a kľúč k certifikátu pod názvom *diplomka1.key*. Toto je pre spojenie s mikrotikom cez API-SSL. Pre spustenie aplikácie je potreba navigácie do koreňovej zložky, kde sa nachádza súbor *loginGui.py*, tento súbor je spúšťač súbor na spustenie napísanej GUI aplikácie. Následne sa program spustí nasledovne:

```
adrian@~/PycharmProjects/diplomkap3 $ python3 loginGui.py
```

Listing 10.9: Spustenie aplikácie

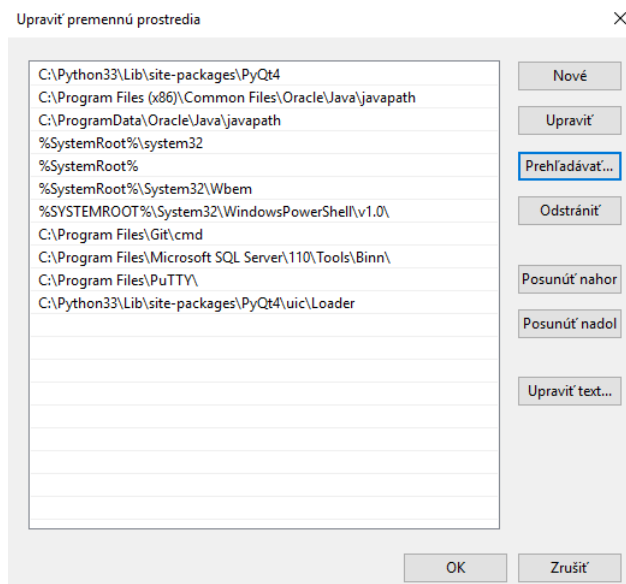
Po úspešnom spustení by sa malo otvoriť prihlasovacie okno, kde po jeho inicializácii sa stlačením tlačítka na vyhľadanie zariadení cez tlačítko *Find devices*, toto trvá 1 minútu kým program mactelnet nájde najbližšie zariadenia, štandardné prihlasovacie užívateľské meno je *admin*, po kliknutí na IP adresu sa doplní do textového poľa address. Následne sa zadá heslo a stlačí sa tlačítko OK.

10.2 Návod na inštaláciu na operačnom systéme Windows

Aplikácia je napísaná vo verzii PyQt 4, ktorá existuje pre Windows do verzii pythonu 3.3, pre využitie vyšších verzií pythonu je nutné používať PyQt 5. Inštalácia je nasledujúca.

10.2.1 Inštalácia Python 3.3

Stiahnutie a inštalácia *.exe* inštalátoru z nasledujúceho odkazu pre 64-bitovú platformu a pre 32-bitovú platformu z odkazu. Následne je potreba nastaviť systémovú premennú, aby sa mohol volať príkaz *python3*, prípadne *python* sa toto nastaví v rámci inštalátoru. Možné nastavenie systémovej premennej je vidieť na obrázku 10.1.

Obr. 10.1: Nastavenie systémovej premennej na windowse

10.2.2 Inštalácia pip

Python inštalátor nezahrňuje pip prípadne pip3 a preto je nutné ho doinštalovať nasledovne:

1. stiahnutie súboru *get-pip.py* do zložky kde je python, štandardne na disku C v zložke Python33.
2. nainštalovanie pip pomocou príkazu: *python.exe get-pip.py*. Po úspešnej inštalácii sa tu objaví zložka *Scripts*, **zložka musí obshaovať súbory pip a pip3**.

10.2.3 Inštalácia modulov

Doinštalovanie modulov tikapy, pexpect, paramiko, pypi nasledovne. Cez prieskumník sa dostaneme do zložky Scripts, kde pomocou pravého tlačítka myši a tlačítka SHIFT (ľavý) sa otvorí ponuka otvoriť cez powershell. Následne sa zadávajú príkazy:

- *.\pip3 install tikapy*
- *.\pip install tikapy*

- `.\pip3 install pip`
- `.\pip install pip`
- `.\pip3 install paramiko`
- `.\pip install paramiko`
- `.\pip3 install pexpect`
- `.\pip install pexpect`
- `.\pip3 install setuptools`
- `.\pip install setuptools`

10.2.4 Inštalácia PyQt4

Pre nainštalovanie PyQt 4 na Windowse, je potreba stiahnuť *.exe* inštalátor a nainštalovať ho do zložky, kde sa nachádza python, čo je štandardne *C:\python33*. Tu sa následne vytvoria všetky potrebné súbory na spustenie GUI aplikácie.

10.2.5 Spustenie aplikácie

Pre spustenie aplikácie je potreba pristupovať absolútnymi cestami. To je, pre spustenie aplikácie je nutné sa prenavigovať do zložky s projektom, ktorý je možný stiahnuť z priloženého DVD. Následne spustiť príkaz, napr. projekt mám uložený v adresári *E:\diplomka*. Potom príkaz bude vypadať *C:\python33\python.exe loginGui.py*.

10.2.6 Možné problémy na windowse

Niektoré verzie Windows nepodporujú PyQt 4, preto môže vzniknúť situácia že sa aplikácia nespustí. Dôvodom môže byť, že nedokáže nájsť knižnicu *uic*, ktorá je súčasťou PyQt 4. Pokiaľ to nepôjde sú tu dva scenáre:

- Scenár 1: Nastavenie systémovej premennej podobne ako na obrázku 10.1 pre *uic*, ktoré je v zložke kde sa nachádza python
- Scenár 2: Preportovanie aplikácie do verzie PyQt 5

11 ZÁVER

Diplomová práca sa zaoberala vytvorením užívateľského rozhrania pre prvky mikrotik na operačný systém Linux.

V prvej časti práce sa nachádza teoretický rozbor API, knižníc a pythonu. Popisuje možnosti inštalácie, princíp fungovania modulov a použité knižnice.

V ďalšej časti sa nachádza popis konzolovej časti aplikácie spôsobom výberu jedného súboru zo zložky v projekte a popisom jeho metód a reprezentáciou jeho UML diagramov. Pre každú zložku je najskôr globálny popis a následne vybraný jeden súbor zo zložky a ten je detailne popísaný.

V ďalšej časti sa nachádza grafická časť aplikácie (frontend) realizovaná cez PyQt4 a QT4 designer. Nachádza sa tu popis prostredia, možnosti, výnimky. Ďalej sú tu v skratke popísané funkcie tlačítok a jeho súbory sú uložené na priloženom DVD a na verzovacom systéme github s konkrétnymi repozitármi.

V poslednej časti práce sa nachádzajú návody na inštaláciu na UNIX systémoch. Ako posledná časť slúži testovanie aplikácie.

Aplikácia predstavuje konfiguračný nástroj na konfiguráciu prvkov mikrotik, ale vzhľad aplikácie je patrične odlišný od originálneho winboxu, taktiež aplikácia predstavuje zjednodušený winbox. Práca používa vlastné rozhranie, ktoré je zjednodušenie súčasného winboxu, neobsahuje jeho všetky prvky. Dizajn aplikácie je dynamický a prispôsobiteľný dizajnu konkrétneho operačného systému. Vzhľad aplikácie je poňatý ale iným spôsobom ako to je vo winboxe. Obsahuje systémové nástroje, nastavenie IP a systémových nástrojov, smerovania, nastavenia DHCP, možnosti správy zariadenia a ďalších prvkov.

LITERATÚRA

- [1] *About Python* ROMANO, Fabrizio, Dusty PHILLIPS and Rick van HATTEM
Python: Journey from Novice to Expert, 2016. 1311 s. ISBN 978-1-78712-076-1
- [2] *Manual:API* [online]. 2014, [cit. 24. 03. 2018]. Dostupné z URL: <<https://wiki.mikrotik.com/wiki/Manual:API>>
- [3] *How to Install Configure Easy-RSA* [online]. 2013, [cit. 24. 03. 2018].
Dostupné z URL: <<https://docs.bigchaindb.com/projects/server/en/latest/production-deployment-template/easy-rsa.html>>
- [4] *MAC Level Access (Telnet and Winbox)* [online]. 2007, [cit. 26. 03. 2018].
Dostupné z URL: <<https://mikrotik.com/testdocs/ros/2.9/tools/mactelnet.php>>
- [5] Mitchell Anicas *OpenSSL Essentials: Working with SSL Certificates, Private Keys and CSRs* [online]. 2012, [cit. 24. 03. 2018].
Dostupné z URL: <<https://www.digitalocean.com/community/tutorials/openssl-essentials-working-with-ssl-certificates-private-keys-and-csrs>>
- [6] *os — Miscellaneous operating system interfaces* [online]. 2012, [cit. 04. 04. 2018].
Dostupné z URL: <<https://docs.python.org/2/library/os.html>>
- [7] *Pexpect version 4.4* [online]. 2018, [cit. 02. 04. 2018]. Dostupné z URL: <<https://pexpect.readthedocs.io/en/stable/>>.
- [8] *Installation* [online]. 2018, [cit. 02. 04. 2018]. Dostupné z URL: <<https://pexpect.readthedocs.io/en/stable/install.html>>.
- [9] *pxssh (version 2.3)* [online]. 2018, [cit. 02. 04. 2018]. Dostupné z URL: <<http://pexpect.sourceforge.net/pxssh.html>>.
- [10] *Python 2.7.2 Release* [online]. 2018, [cit. 02. 04. 2018]. Dostupné z URL: <<https://www.python.org/download/releases/2.7.2/>>.
- [11] Tatu Ylonen *SSH PROTOCOL*) [online]. 2017, [cit. 26. 03. 2018]. Dostupné z URL: <<https://www.ssh.com/ssh/protocol/>>
- [12] *What's New In Python 3.0* [online]. 2018, [cit. 02. 04. 2018]. Dostupné z URL: <<https://docs.python.org/3.0/whatsnew/3.0.html>>.
- [13] *What is telnet?*) [online]. 2018, [cit. 26. 03. 2018]. Dostupné z URL: <<https://kb.iu.edu/d/aayd>>

- [14] *Manual: Webfig* [online]. 2018, [cit. 26.03.2018]. Dostupné z URL: <<https://wiki.mikrotik.com/wiki/Manual:Webfig>>
- [15] *telnetlib — Telnet client*) [online]. 2018, [cit. 04.04.2018]. Dostupné z URL: <<https://docs.python.org/3.1/library/telnetlib.html>>
- [16] *tikapy* [online]. 2018, [cit. 02.04.2018]. Dostupné z URL: <<https://github.com/vshn/tikapy/blob/master/README.rst>>.
- [17] *Manual: Winbox* [online]. 2018, [cit. 26.03.2018]. Dostupné z URL: <<https://wiki.mikrotik.com/wiki/Manual:Winbox>>
- [18] *Install the Certification Authority* [online]. 2017, [cit. 24.03.2018]. Dostupné z URL: <<https://docs.microsoft.com/en-us/windows-server/networking/core-network-guide/cncg/server-certs/install-the-certification-authority>>

ZOZNAM SYMBOLOV, VELIČÍN A SKRA-TIEK

AAA Authentication, authorization and accounting

AC Alternating Current

AP Prístupový bod

API Application programable interface

API-SSL Application programable interface Secure Socket Layer

ARP Address Resolution Protocol

BFD Bidirectional Forwarding Detection

BGP Border Gateway Protocol

DHCP Dynamic Host Configuration Protocol

DHCP Dynamic Host Configuration Protocol version 6

DNS Domain Name Server

FTP File Transfer Protocol

GRE Generic Routing Encapsulation

GUI Graphical User Interface

IDE Integrated Developement Envinroment

IGMP Internet Group Management Protocol

IP Internet Protocol

IPv6 Internet Protocol version 6

IPSEC Internet Protocol Security

KVM Kernel-based Virtual Machine

L2TP Layer 2 Tunneling Protocol

LTE Long Term Evolution

MAC macintosh

MAC Media Access Control

MME Mobility Management Entity

MPLS Multi Protocol Label Swiching

MST Multiple Spanning Tree

NAT Network Address Translation

NTP Network Time Protocol
OS Operačný systém
OSPF Open Shortest Path First
OVPN Open Virtual Private Network
PIM Protocol-Independent Multicast
PPP Point to Point Protocol
PPPoE Point to Point Protocol over Ethernet
PPTP Point to Point Tunneling Protocol
QoS Quality of Service
RIP Routing Information Protocol
SNMP Simple Network Management Protocol
SSH Secure Shell
SSL Secure Socket Layer
SSTP Secure Socket Tunneling Protocol
STP Spanning Tree Protocol
TFTP Trivial File Transfer Protocol
TKIP Temporal Key Integrity Protocol
TLS Transport Layer Security
UML Unified Modeling Language
UPNP Universal Plug and Play
VLAN Virtual Local Area Network
VRRP Virtual Router Redundancy Protocol
VPLS Virtual Private LAN Service
VPN Virtual Private Network
WDS Wireless Distribution System
WPA2-PSK Wi-Fi Protected Access 2
WPS Wi-Fi Protected Setup

ZOZNAM PRÍLOH

.1	Uložené git repozitáre	89
.2	Obsah priloženého DVD	89

.1 Uložené git repozitáre

Obsah súborov na projekt aplikácie nájdeme na repozitári github: mikrotik

Diplomová práca v textovej podobe je uložená na repozitári github: diplomkatex

.2 Obsah priloženého DVD

DVD obsahuje súbory projektu uložené v zložkách:

- **bridge** - táto časť obsahuje konfiguráciu bridgu
- **capsman** - táto časť obsahuje konfiguráciu centrálnej obsluhy mikrotik prístupových bodov ďalšie funkcie
- **certs** - obsahuje certifikáty na pripojenie sa na mikrotik pomocou protokolu API-SSL
- **Dude** - obsahuje konfiguráciu Dude
- **exportToHtml** - časť predstavuje generovanie súboru na analýzu v podobe webovej stránky
- **interfaces** - časť predstavuje konfiguráciu rozhraní na mikrotiku
- **IPv4** - rozsiahla časť, obsahuje konfiguráciu IP adries, ...
- **IPv6** - pre zložku IPv6 platí to isté čo pre zložku IPv4, ale platí pre konfiguráciu na základe IPv6 adresného rozsahu
- **KVM** - sekcia obsahuje možnosti virtualizácie mikrotiku
- **log** - sekcia obsahuje analýzu a konfiguráciu logu zariadenia
- **makeSupportFile** - sekcia obsahuje vytvorenie súboru potrebného pre analýzu na mikrotik podpore
- **mesh** - sekcia popisuje konfiguráciu tzv. mesh technológie
- **MPLS** - sekcia obsahuje možnosti konfiurácie Multi Protocol Label Switching (MPLS)
- **PPP** - sekcia obsahuje konfiguráciu Point to Point Protocol (PPP) a ďalších možností Virtual Private Network (VPN) konfigurácie.
- **Queues** - sekcia obsahuje konfiguráciu sieťových front
- **Radius** - sekcia obsahuje nastavenie autentizácie Radius
- **Routing** - sekcia obsahuje možnosti dynamického smerovania
- **Switch** - sekcia obsahuje konfiguráciu prepínača
- **System** - sekcia obsahuje časť konfigurácie systémových nástrojov,
- **Tools** - sekcia obshauje konfiguráciu mikrotik nástrojov
- **Wireless** - sekcia obsahuje konfiguráciu bezdrátového rozhrania
- **loginGui** - sekcia obsahuje súbory pre GUI, najdôležitejší je spúšťačí súbor aplikácie *loginGui.py*